LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Užsieniuose $6.50
Brooklyne $6.00
Metams

Ruošk ime vasarines pramogas "Laisvei" paremt. Jos yra didelė atrama šiam lietuviškos liaudies dienraščiui.

No. 90 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telefonas: Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Balandžio (April) 15, 1940 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXX. Dienraščio XXII

KRISLAI

Melas Virto Amatu.
Už Negrų Teises.
Vien Kunigai.
Trockistinis Jovalas:

Rašo A. B.

Amerikos spaudos korespondentai išmoko begėdiškai meluoti kare tarpe Suomijos ir Sovietų, tai ir dabar sušilę tebemeluoja. Melas virto jų amatu.

Kaip tada mušė ir mušė Sovietus, taip dabar pliekia be pasigailėjimo vokiečius. Jų žiniomis visai negalima pasitikėti. Pavyzdžiui, ketvirtadienio ryte jie buvo išgrūdę vokiečius iš visų Norvegijos uostų, o vakare pasirodė, kad vokiečiai tebelaiko visus uostus.

Ketvirtadienį anglai buvo jau nukirtę visus vokiečiams kelius į Oslo, o penktadienį vokiečiai tebegabeno amuniciją ir kareivius į Oslo ir kitas Norvegijos sritis.

Ir taip melas melą vejasi ir nepasiveja: kas valandą pasirodo naujas.

Balandžio 26-28 dienomis Washingtone įvyks Amerikos Negrų Kongreso konvencija. Smagu, kad negrų liaudis pradeda organizuotai kovoti už savo teises.

Amerikos Negrų Kongresas pasidarė labai įtakinga ir didelė organizacija. Jo konvencija šiemet turi prieš save du ypatingai svarbiu ir aiškiu reikalu. Būtent, ji pareikalaus Jungtinių Valstijų Kongresą priimti įstatymą prieš lynčą ir panaikinti pietinėse valstijose mokesčius už privilegiją balsuoti.

Katalikų spaudoje visai nefigūruoja pasauliečiai. Viską turi monopolizavę kunigai. Jų riebūs, buinūs veidai puošia laikraščių špaltas. Ju pavardės skamba po raštais. Pasauliečio abrozas bei pavardė didžiausia retenybė "Darbininke", "Drauge" arba "Amerikoje."

Man labai gaila tos spaudos redaktorių. Laučka, Šimutis, Zujus ir Kneižis už tą mizerną juodos duonos plutą turi atsižadėti savo visokios dvasinės nepriklausomybės.

Trockistų "Socialist Appeal" informuoja svietą, kad jų politinės smalos šaukšte iškilus baisiai didelė audra.

Trockistai (Socialist Workers Party) pradžioj balandžio laikė konvencija. Vieni griežtai stojo už tai, kad suversti į vieną bačką Sovietų Sąjungą su Anglija, Francija, Vokietija ir kitais imperialistais.

Kiti gi reikalavo Sovietų Sąjungą besąlyginiai ginti nuo imperialistų, bet ginklais versti "Stalino diktatūrą." Šitie laimėjo — 55 balsais prieš 34.

Mažumiečiai liko labai nepatenkinti. Jie reikalavo nuo konvencijos pavelyti leisti savo atskirą laikraštį. Bet didžiumiečiai nutarė braukti laukan visus, kurie bandys atskira laikraštį išleisti. Jie, mažumiečiai, esą smulkiaburžuaziniai gaivalai, kurie protauja ne galva, bet pilvu.

Workers Alliance reikalauja Kongreso paskirti 3 bilionus dolerių padengimui federalinių projektų kaštų. Su šitokia suma pinigų būtų galima aprūpinti darbu tris milionus bedarbių.

Ši Workers Alliance programa visiems remtina. Už ją jau išstojo C.I.O., bet Amerikos Darbo Federacija tebetyli.

RUMUNIJA PERTRAUKĖ PRODUKTŲ SIUNTIMĄ Į VOKIETIJĄ

Bijoma, kad Vokiečiai Gali Užpult Rumuniją

Bucharest, Rumunija. — Rumunų valdžia "laikinai" sustabdė krovimą grūdų ir kitų reikmenų į traukinius Vokietijai. Per kelias paskutines dienas jau buvo sustabdyta rumunų žibalo krovimas į laivus ir valtis, kurie būtų gabenę Vokietijai žibalą.

Rumunijos produktų siuntimas Vokietijai pertrauktas nuo to laiko, kai Vokietija atsisakė mainais už juos duot Rumunijai "koksus", reikalingus rumunų metalo pramonei, ir tūlus kitus vokiečių produktus.

Vokietija persergėjo Rumuniją ir kitas Balkanų šalis palei Dunojaus upę, kad jeigu jos siaurins prekybą su Vokietija, o talkininkam pardavinės daugiau savo produktų, tai vokiečiai jau nelaikys tas šalis bepusiškomis.

Užsienių diplomatai įžiūri šiame Vokietijos persergėjime grumojimą karu Rumunijai ir kai kuriem jos kaimynam.

Dabar sušauktas nepaprastas posėdis rumunų ministerių kabineto ir ūkio tarybos svarsto, kokius reikmenis uždraust išgabent svetur, kaipo būtinai reikalingus pačiai Rumunijai.

Pranešama, jog Vokietija reikalaus, kad Rumunija pardavinėtų beveik vien tik vokiečiams produktus, kuriuos jinai išgabena į užsienius.

Sakoma, kad rumunų valdžia atmes šį vokiečių reikalavimą.

Girdėt, jog Vokietija reikalauja, kad Rumunija paleistų daugumą savo mobilizuotų kareivių, idant jie galėtų grįžt į darbus laukuose ir pramonėse ir gamint vokiečiam reikalingus produktus.

Italijos Mobilizacija

Roma. — Italų valdžia pirm laiko pašaukė į armiją naujokus ir šaukia daugiau atsarginių kareivių. Pastačius juos po ginklais, Italija greitu laiku turės 1 milioną ir 250 tūkstančių prirengtos armijos.

Berlin. — Valdiška vokiečių spauda tvirtina, kad Vokietijos orlaiviai nugalėję Anglijos karo laivyną ir kreipia Italijos atydą į tą "faktą."

ORAS. — Giedra, šilčiau.

Norvegija Kaipo Anglijos-Francijos Talkininkė

Paryžius. — Norvegijos atstovas Francijai pareiškė, kad nuo vokiečių įsiveržimo į Norvegiją jo šalis yra ir bus Anglijos ir Francijos talkininkė kare prieš Vokietiją.

Francijos vyriausybė skelbia, kad jeigu vokiečiai darys kokį žygį prieš Rumuniją ar kurią kitą Balkanų šalį, tai talkininkai tuojau atsius savo armiją iš Syrijos ir Palestinos gint tą šalį.

Reikalingus Sau Lėktuvus Amerika Pardavinėjanti Talkininkam

Washington. — Greitu laiku Anglija - Francija užsisakys kelis šimtus naujausių Amerikos lėktuvų, kurie pastatyti bei statomi šios šalies armijai. Paskui anglai-francūzai užsisakysią Amerikoj viso iki 5 tūkstančių karinių lėktuvų; už tai sumokėsią tūkstantį milionų dolerių (bilioną).

Amerikos vyriausybė reikalavo, kad Anglija ir Francija apmokėtų ir už nusidėvinčius įrankius ir mašinas amerikiniuose lėktuvų fabrikuose. Anglų-francūzų komisija iš pradžios priešinosi tokiam apmokėjimui. Amerikos karo ministerija tad pareiškė anglam - francūzam, jog šios šalies valdžia yra išleidus daug pinigų, idant išvystyt ir pagerint karinius orlaivius, kurie užsakyti Amerikos armijai. Šie orlaiviai ir dabar reikalingi Jungtinėm Valstijom, kaip pareiškė Amerikos karo ministerija: Amerika perleidžia tuos orlaivius talkininkams tiktai kaip patarnavimą jiem .

Girdėdami tokius aiškinimus, anglai-francūzai sutiko apmokėt už nusidėvinčius darbo įrankius Amerikos fabrikuose tuo laiku, kai jie stato talkininkam lėktuvus.

Italai Lemia Vokiečių Laimėjimą

Roma. — Visi Italijos laikraščiai rašo, kad vokiečiai laimį ir laimėsią prieš Angliją ir Franciją. Sako, kad talkininkai, "90 procentų prakišo ofensyvą, kurią jie darė karo laivais ir lėktuvais Skagerrake," jūrų siaurumoj tarp Norvegijos ir Danijos-Vokietijos.

"Popolo d'Italia" ir kiti italų laikraščiai tvirtina, kad Anglija ir Francija ruošiasi laužyt bepusiškumą Belgijos ir Holandijos, ir žygiuot per šias dvi mažas šalis prieš Vokietiją.

Italų spauda neįžiūri norvegų pasipriešinimo vokiečiams.

NIEKS NEGIRDĖJO TOS "DIDŽIOS LAIVYNŲ KOVOS"

Danai Nematė Jokio Anglų Karo Laivo

Copenhagen, Danija. — Daugiau negu abejojama, ar įvyko bet kokia karo laivų kova tarp anglų ir vokiečių Skagerrake ir Kattegate, jūrų siaurumose tarp Danijos ir Norvegijos-Švedijos.

Įvairių bepusiškų kraštų korespondentai, tarp jų penki amerikonai, apklausinėjo danus žuvininkus palei Kattegatą, arti tos vietos, kur, pagal anglų pranešimus, įvykę dideli jų karo laivų mūšiai su Vokietijos laivynu. Žuvininkai negirdėjo jokių ten mūšių ir nematė nė vieno svetimo karo laivo per visą paskutinę savaitę.

Patys korespondentai, įtempę ausis, klausėsi, ar persišaudo karo laivų kanuolės, ir visai nieko negirdėjo, o talkininkų ir Amerikos laikraščiai tuo laiku skelbė "didžias kovas" tarp talkininkų ir vokiečių karo laivų Skagerrake ir Kattegate.

Vienas amerikietis korespondentas užklausė policijos komisionierių Danijos miesto Skaw, ar jis girdėjo ar matė mūšius tarp vokiečių ir talkininkų karo laivų. Komisionierius atsakė, kad jis negirdėjo ir nematė jokių kovos ženklų. O miestas Skaw randasi pačiame šiauriniame Danijos smailgalyje, tarp Skagerrako ir Kattegato, už kokių 70 mylių nuo Norvegijos.

Kada praeitame pasauliniame kare kirtosi Anglijos laivynas su vokiečių karo laivais prie Jutlando salos, daugiau kaip už 100 mylių nuo Skaw, šio miesto danai gyventojai ne tik puikiai girdėjo kanuolių baubimą; tų kanuolių tolimi trenksmai tada išbeldė ir langus visame Skaw mieste.

Roma. — Italijos spauda nurodo, kad Rumunijos valdiška nuomonė vis aiškiau pasvyrą į talkininkų pusę.

Nužiūrima Vokiečių Ofensyva Vakarų Fronte

Paryžius.— Vakarų fronte vokiečių pusėje pastebimas vis didesnis auto. sunkvežimių ir motorinių dviračių judėjimas. Talkininkai spėja, kad vokiečiai ruošiasi šturmuot francūzus ir Anglus. Bijo, kad vokiečiai galėsią briautis per bepusiškus kraštus, Holandiją, Belgiją ir Luksemburgą, prieš talkininkus.

Šiuo tarpu jau kai kur smarkiau persišaudo vokiečių kanuolės su talkininkų.

Washington. — Gauta žinių, kad japonai slapta statosi didesnį karo laivyną už Amerikos.

Anot Vokiečių, Norvegai Esą Jiem Draugiški

Berlin. — Vokiečiai praneša, kad Norvegijos gyventojai "draugiškai" elgiasi su Vokietijos kariuomene. Oslo mieste, Norvegijos sostinėje, su vokiečiais einąs ir norvegų gvardijos pulkas.

Karinis vokiečių orkestras davė dviejų valandų koncertą Storting Aikštėje tame mieste. Orkestrui einant į aikštę, jį vedė norvegų gvardijos batalionas, maršuodamas pirma, kaip sako vokiečiai.

Gobaičiai Sako: Sveikint Amerikos Vėliavą—"Naziška Mada"

Washington. — Minersvillės, Pa., mokyklų valdyba atsikreipė į Jungtinių Valstijų Vyriausią Teismą byloje dėl to, kad lietuvio Walterio Gobaičio duktė Lilliana ir šūnus Williamas atsisakė ten mokykloj sveikint Amerikos vėliavą.

Gobaitis ir jo vaikai priklauso religinei Jehovos Liūdininkų sektai. Tie savotiški biblijistai sako, kad atiduot pagarbą šalies vėliavai tai esą stabmeldystė, priešinga Biblijai. Už vėliavos nesveikinimą jau 1935 m. Gobaitukai buvo išmesti iš pradinės mokyklos Minersvillėj.

Dėl to tėvas kreipėsi į federalius teismus, ir du teismai pripažino, kad negalima priverst Gobaitukus sveikint Amerikos vėliavą, jeigu tatai priešinga religiniams jų įsitikinimams. Nes šios šalies konstitucija pripažįsta pilną religijos laisvę.

Minersvillės mokyklų valdyba dabar padavė apeliaciją Vyriausiam Teismui; reikalauja panaikint žemesnių teismų sprendimus. O Gobaičių advokatas pagamino atsakymą į apeliaciją ir jame, tarp kitko, sako, kad verstinas sveikinimas Amerikos vėliavos yra "visai panašus į nazių vėliavos sveikinimą per prievartą Vokietijoj."

Sovietai Sugrąžino Suomijai Petsamo

Maskva.— Pagal kovo 12 d. taikos sutartį tarp Sovietų Sąjungos ir Suomijos, Sovietai dabar balandžio 12 d. sugrąžino Suomijai šiaurinius uostus Petsamo ir Liinahamari su aplinkiniais plotais.

Abiejų šalių atstovai balandžio 9 d. pasirašė, kad Sovietai pataisė telefonų ir telegrafo stotį, dvi elektros stotis, vandens patiekimo sistemą ir centralinį apšildymą įvairiuose rūmuose Petsamo mieste ir prieplauką Liinahamari, ir pervedė Suomijos armijai pramones ir visus tuos įrengimus geroje veikiančioje tvarkoje.

Nuskandinta Esą 11 Vokiečių ir Anglų Karinių Laivų

Anglai Nuskandinę 7 Vokiečių Karinius Laivus, o Vokiečiai 4-ris Anglų

London.---Anglų karo laivas "Warspite" su desėtku naikintuvų užklupo septynis vokiečių karinius laivus naikintuvus Narviko įlankoj, šiaurinėj Norvegijoj, ir visus juos sunaikino, kaip pranešė anglų komanda šeštadienį.

Amerikonų Korespondentas Abejoja apie Anglų Žygį

New Yorko Times korespondentas R. P. Post, rašydamas apie tai iš Londono, abejoja, ar anglai šiuo atveju rado Narvike septynis vokiečių naikintuvus. Nes anglai praeitą antradienį skelbė, kad jų karo laivai tą dieną užtiko Narvike viso šešis vokiškus naikintuvus, nuskandino vieną jų ir tris kitus sužeidė ir uždegė. Tai būtų ten likę tik du sveiki vokiečių laivai naikintuvai.

Norvegai - anglai paskui pranešė, kad anglų kariniai laivai penktadienį nuskandinę **"visus iki paskutinio"** karinius vokiečių laivus Narvike, taipgi visus ten buvusius prekinius laivus vokiečių, anglų ir bepusiškus. Todėl anglams jau neliko ten nieko daugiau skandinti.

Bet anglų komanda šeštadienį paskelbė, kad jos karo laivai tą dieną per pietus užpuolė ir nuskandino septynis vokiečių naikintuvus Narviko siaurumoje.

Anglai teigia, kad jų oro bombos, matomai, sunaikino vieną vokiečių amunicijos laivą Skagerrako jūroje, tarp Danijos ir Norvegijos, o norvegų naikintuvas "Draug" nuskandino kitą vokiečių laivą su kareiviais.

Vokiečiai Sako, Atmušę Anglų Karo Laivus Narvike

Berlin. — Vokiečių komanda sako, kad jie atmušę anglų karo laivus, kurie buvo užpuolę vokiečius Narvike. Šiuo žygiu čia vokiečiai nuskandinę anglų naikintuvą "Cossacką."

Vokiečių lėktuvai bombomis tą pačią dieną sunaikinę du anglų submarinus Šiaurinėje Jūroje, ir nuskendęs Anglijos šarvuotlaivis "York," kurį vokiečių bombos du kartu sužeidė pirm poros dienų.

Berlin. — Vokiečiai pripažįsta, kad Anglijos submarinai prikaišiojo minų Skagerrake, jūros siaurumoj tarp Danijos ir Norvegijos, bet, girdi, vokiečiai išvalę minas tame ruože, kuriuom plaukia vokiečių laivai su kareiviais, ginklais ir amunicija į Norvegiją.

Vokiečiai Sunaikino 13 Anglų Lėktuvų, o Anglai 4-ris Vokiečių Lėktuvus

London. — Kai anglų lėktuvai užpuolė bombarduot du vokiečių karinius laivus tarpkalnės vandenyje, pietinėje Norvegijoje, vokiečių priešorlaivinės kanuolės ir lėktuvai sunaikino dešimt anglų orlaivių, bet ir vokiečių žuvo keturi orlaiviai, kaip praneša anglų komanda.

Šeštadienį anglų lėktuvai bombardavo vokiečių orlaivių stovyklą Stavangeryj, Norvegijoj, ir sako, sužeidė tris vokiečių lėktuvus. Vokiečiai nukirto žemyn vieną anglų lėktuvą.

Anglai praneša, kad jų lėktuvai susprogdinę vokiečių amunicijos patalpą Bergene, Norvegijoj, ir žuvo vienas anglų orlaivis.

Šiaurinėje Jūroje karinis vokiečių laivas nušovė žemyn vieną anglų bombininką.

Dar 20,000 Vokiečių Persiųsta į Norvegiją

Gothenburg, Švedija. — Nuvykęs į Norvegijos sostinę Oslo, korespondentas Chicago Daily News penktadienį matė Oslo prieplaukoje "20 iki 40" Vokietijos laivų, kurie ką tik atgabeno į Norvegiją dar 20 tūkstančių ar daugiau vokiečių kareivių, nors anglai skelbė, kad jų minos ir karo laivai buvo užkirtę tą vandens kelią vokiečių laivams, skersai Skagerrako.

Pralaužtas Norvegų Geležinis Lankas Oslo Srityj

Stockholm, Švedija. — Amer. spaudos korespondentai praneša, kad vokiečiai pralaužė vadinamą norvegų "geležinį" lanką per 30 iki 70 mylių įvairiuose šonuose nuo Oslo, Norvegijos sostinės.

New Yorko Posto korespondentas spėja, kad šį pirmadienį vokiečiai dasigrumsią iki rubežiaus tarp pietinės Norvegijos ir Švedijos.

Norvegai sunaikino vanden-elektros stotį, iš kurios Oslo gaudavo elektros šviesą ir jėgą. Jie sprogdina tiltus ir kelius ir ardo telefonų ir telegrafo linijas.

Roosevelt Smerkia Vokiečių Įsiveržimą Norvegijon

Washington. — Prezidentas Rooseveltas pasmerkė vokiečių įsiveržimą į Daniją ir Norvegiją; pareiškė, kad tai "neteisėtas jėgos vartojimas," ir sakė, kad mažų tautų laisvė turi būt išlaikyta, jeigu norima, kad civilizacija išliktų gyva.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
every day, except Sunday
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NE YORK
Tel. Stagg 2-3878

President . . . . . Jos. Kairys
Secretary-Treasurer . . . J. Gasiunas
Editor . . . . . Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Foreign countries, per year	$6.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

J. B. McNamara: Seniausias Politinis Kalinys Pasaulyj

Balandžio mėn. 12 d. sukako lygiai 29 metai, kai buvo suareštuotas (Detroite, Michigan) ir įkalintas **J. B. McNamara.** Paskui jis buvo nusmerktas visam amžiui kalėti ir šiandien McNamara tebesėdi San Quentino kalėjime, Kalifornijoj.

Kalifornija—valstija, kurioj per pastaruosius metus buvo daugiausiai politinių kalinių. Gamtine aplinka Kalifornija—rojus. Bet politinis režimas ten visuomet buvo šiurkštus; samdytojų klasė ten yra viena iš žiauriausiųjų visose Jungtinėse Valstijose.

J. B. McNamara kenčia ne dėl savo asmeninių reikalų, bet dėl darbo žmonių gerovės. Jis yra įkalintas dėl padėjimo bombos Los Angeles "Timeso" pastate. Tuomet ten buvo streikas ir McNamara, kaipo kovotojas, naudojo tokias priemones, kokios jam atrodė geriausios. Tokios priemonės, kaip bombų dėjimas, aišku, šių dienų organizuotiems darbininkams nėra priimtinos; faktinai tokios priemonės šiandien yra griežtai smerkiamos. Bet tai yra kitas dalykas. McNamara tuomet manė tomis priemonėmis jis pasitarnausiąs savo broliams.

Amerikos darbininkai jau seniai McNamarą dėl tų priemonių naudojimo išteisino, kadangi tai buvo daryta ne savo asmens labui, bet labui organizuotų darbininkų. Prieš tris metus Amerikos Darbo Federacija reikalavo išlaisvinti McNamarą. Tarptautinė Zecerių Unija, kurios kalinys yra nariu, reikalavo to paties. Deja, jis dar vis tebesėdi kalėjime. Jau 30-ti metai kai tas žmogus kankinamas. Mooney, Billings, Schmidt, kurie ilgai buvo kankinami Kalifornijos kalėjimuose, jau laisvi, bet ne McNamara.

Kalifornijos gubernatorius Olsonas, kuris išlaisvino anuos darbininkų politinius kalinius, McNamarą paliko ir dargi netiesioginiai jį pasmerkė!

Visų pažangiųjų darbo žmonių pareiga yra kovoti už išlaisvinimą McNamaros. Gėda mūsų kraštui, kad jo kalėjime sėdi politinis kalinys net 30 metų,—ilgiausiai sėdįs politinis kalinys visam pasaulyj!

Prez. Roosevelto Deklaracijos ir Karas

Prez. Rooseveltas paskelbė, kad ne vien visi Norvegijos pakraščiai, bet ir Sovietų Sąjungos Murmansko pussalis yra karo zonoj ir todėl Amerikos laivams draudžiama plaukti į tas prieplaukas. Reiškia, praplėstas "uždraustas plotas."

Tuo kartu prezidentas padarė ir kitą žygį, paskelbdamas suspendavimą bent kokių išmokėjimų Danijos ir Norvegijos reikalais ir "užšalusiais" tų šalių pinigus, kurie yra Amerikoj. Reiškia, uždraudžiama bent koki išmokėjimai padaryti Danijos ir Norvegijos valdžioms, bent kokios piniginės transakcijos ir iš šios šalies išvežimas Danijos ir Norvegijos aukso, sidabro ir kitų turtų, kurie čia buvo. Tas veikiausiai yra daroma, kad nors kiek atgavus tų pinigų, kuriuos pastaraisiais laikais Amerika suskolino Danijai ir Norvegijai.

Kada kapitalistinėj spaudoj vedamas didelis šumas Europos karo reikalais, tai Jungt. Valstijų senate visai lengvai praėjo bilius, pagal kurį 1941 metais skiriama karo laivyno statymui ir užlaikymui net $967,414,880. Tai milžiniška suma. Greta jau statomų apie 100 naujų karo laivų, dar bus pradėta statyti: 2 šarvuočiai po 45,000 tonų įtalpos; 2 kruizeriai po 10,000 tonų; 1 orlaivių vežikas 20,000 tonų; 8 naikintojai kiekvienas po 1,500 tonų ir 6 submarinai nuo 1,400 iki 1,500 tonų.

Amerikos karo departmentas perleido Anglijai ir Francijai trijų rūšių karo orlaivius, būtent "Lockheed P-38", "Bell —P-39" ir "Curtiss P-40". Visi greiti bombnešiai. Tai padaryta, kad greičiau Anglijai ir Francijai išpildžius jų užsakymą už $1,000,000,000 orlaivių ir kitų ginklų. Tai padaryta, kad ryškiau padėjus Anglijai ir Francijai. Tas dar kartą aiškiausiai įrodo, kad Washingtonas yra nusistatęs visomis jėgomis gelbėti Anglijai ir Francijai.

Ak, Tos Žinios, Žinios!

Amerikos komercinė spauda ir radijus yra didžiausioj isterijoj. Jau laike Suomijos-Sovietų karo pasirodė, kad nei spauda, nei radijo kalbėtojai nesiskaito su jokiais faktais; jie žinias pavertė į propagandą už Suomiją.

Dabar tas pats Norvegijos reikale. Daugiausiai melų ateina iš Stockholmo —Švedijos sostinės,—ir Anglijos. Vienas melas naivesnis už kitą. Ir tą kartoja per ištisas paras.

Paimkime tokias "žinias". Stockholmas per visą parą tvirtino, būk Anglijos laivai priplaukė prie Oslo, Norvegijos sostinės, kurią turi užėmę vokiečiai, ir įteikė reikalavimą, kad vokiečiai iki ketvirtadienio 7 val. ryto turi pasiduoti. Jeigu nepasiduosią, tai anglai juos bombarduosią. O ketvirtadienio rytą, 15 minučių po septynių, New Yorko radijo stotys pranešė, kad negauna žinių iš Oslo. Reiškia, anglai miestą sugriovė ir radijo stotį suardė.

Tikrumoj gi nieko panašaus nebuvo. Tie, kurie tvirtino tas "žinias", dar gyvena mažiausiai 50 metų praeities gyvenimu. Senovėj galėjo laivai atplaukti, įteikti reikalavimą, plaukioti prie miesto ir paskui jį bombarduot. To negalima dabar, kada yra submarinai, o labiausiai **orlaiviai.** Tokioj siauroj sąsmaugoj, kaip prie Oslo, tai būtų pražutis laivams, jeigu jie ten stovėtų.

O kada ta pasaka nepavyko, tai ant rytojaus Stockholmas paskelbė kitą, būk Oslo apsupę norvegai, o Bergeną net atsiėmę. Gi kas dėl "jūrų mūšių",—tiesiai fantazijų kalnai.

Mes šias pastabas darome todėl, kad persergėjus skaitytojus, kad jie neimtų su didele atyda tų "žinių" ir be reikalo nevargintų savo smagenų.

Ant Cukraus Paremtas "Draugiškumas"

"Evening Post" rašo, kad tarpe Jungtinių Valstijų ir Kubos draugiškumas yra tvirtas ir tokis pasiliks. Kuboj augina daug cukrinių runkelių, kai kuriais metais jų išauginta net iki 5,000,000 tonų. Iš tų runkelių gaminamas cukrus. Ir minėtas laikraštis rašo, kad Kubos ir Jungtinių Valstijų santykiai bus geri, nes abi šalis jungia cukraus reikalai. Kuboj augina runkelius, iš jų gamina cukrui medžiagą, o paskui veža į Jungt. Valstijas galutinam apdirbimui.

Tikrumoj, tai nėra vien tas. Kuba yra Karibejos Jūroj, labai strateginėj pozicijoj prieš Panamos Kanalą ir nepertoli nuo Floridos. Kuba, faktiškai yra Jungt. Valstijų turčių rankose, nes jie ne vien Kuboj turi fabrikus, cukraus, kavos ir kitas plantacijas, bet kontroliuoja ir to krašto valdžią.

Ar Vokietija Pakliuvo į Spąstus?

Eilė karo specialistų mano, kad Vokietijos "blitzkrigas" Norvegijoj baigsis visišku jos pralaimėjimu. Taip mano ir leitenantas Basil Walker. Jo supratimu, Anglija turi neišsemiamas karo laivyno jėgas. Ji, apsups Norvegiją, puls iš visų pusių. Vokietija, norėdama atsilaikyti Norvegijoj, eikvos jėgas, kol jos visai išsisems.

Žinoma, Walker daro išvadas pasiremiant senais karo patyrimais, tik karo laivyno praktika. Dabar kare bene svarbiausia rolę vaidina lėktuvai, ant kurių ir remiasi Vokietija. Nereikia užmiršti, kad pasaulyj buvo ir yra didelių perversmų, kada nauja technika išstumia seną.

Vienok ir Walker nepilnai pasitiki ant savo išvadų, kada jis rašo, būk galutinam Vokietijos įveikimui Anglija ir Francija turės pultį per Balkanus, iš Dunojaus upės pusės. Atrodo, kad ir tas neutrališkas šalis ruošia būtinai įvelti karan.

Mes gi manome, per anksti daryti išvados, kaip kas bus, kas laimės. Mums atrodo, kad šis karas dar tik prasideda, kad jis bus ilgas ir žiaurus.

Visų Akys Atkreiptos į Skandinaviją

Visas pasaulis sujudęs. Kiekvieną žmogų interesuoja klausimai: Kas bus iš Danijos ir Norvegijos tragedijos? Vienas dalykas visiems yra aišku, kad jau "ramumas" karo fronte pasibaigė. Skandinavijos šalys — Danija ir Norvegija yra stambių imperialistinių valstybių karo aukomis.

Nuo pat karo pradžios Anglijos ir Francijos valdonai troško įvelt tas šalis karan, nes manė iš tos pusės užduoti Sovietų Sąjungai ir Vokietijai smūgį. Prieš Sovietus sukurstė Finliandiją, bet iš to nieko neišėjo. Anglijos žygiai prieš Norvegijos nepriklausomybę atvedė prie tos šalies tragedijos. Žmonijos istorijoj Anglija ir Francija bus lygiomis kaltininkėmis su Vokietija už Norvegijos likimą. Jeigu ne Anglijos karo laivų žygiai Norvegijos vandenyse, jeigu ne jos minos ir ruošimas išsodinti armiją, tai vargiai Vokietija būtų puolus Norvegiją. Net Pietų Afrikos parlamente, Anglijos kolonijoj, atstovai pareiškė generolui premjerui Jan Christ. Smutsui, kad už Norvegijos tragediją yra kalta Anglija, kurį sėjo Norvegijos vandenyse minas. Norvegija prieš tai protestavo. Bet Anglija nepaisė. Dar balandžio 8 dieną, išvakarėse Vokietijos atakų ant Norvegijos, iš Londono rašė ponas **Raymond Daniell** "New York Timesui", kad: **"Anglija nepaisys protesto, nes minos sėjamos Anglijos ir Norvegijos gerovei."** To paties laikraščio, ir tos pat dienos laidoj, kita United Press žinia buvo išspausdinta iš Paryžiaus, kur sakė: **"Šią naktį Francijos valdžia paskelbė, kad Anglija ir Francija tęs Norvegijos kraštų blokadą, nepaisydamos Norvegijos protesto."**

Vokietijos valdonai išstodami prieš Norvegiją pareiškė, kad ji pati arba neturi jėgų apginti savo neutralitetą, arba nenori ir todėl Vokietija paima Norvegiją savo "globon" ir taip padarys, kad Anglijos ir Francijos laivai bus priversti laikytis kelis desėtkus mylių nuo krašto.

Greitas Karo Žygis

Vokietijos prisirengimas ir karo žygio pravedimas prieš Norvegiją bus karo mokslo srityj skaitomas tokiu, kuris neturi sau pavyzdžio. Taip atsiliepia visi karo specialistai.

Anglija ir Francija gyrėsi, kad jos valdo jūras. Ir iš tiesų, jų karo laivynai bent **septynis** kartus didesni už Vokietijos, ir štai Vokietija perkelia savo karo jėgas per **Skagerrak** vandens sąsmaugą, kuri turi apie 100 mylių pločio, pasiunčia į Stanvangerio, Bergeno ir not Narviko prieplaukas karo jėgas vandeniu. Narvikas yra net apie 1,500 mylių nuo Vokietijos. Tai kur tada Anglijos ir Francijos buvo karo laivynai? Kur jų tas išgarbintas jūrų valdymas? Kur gi ta Anglija — "marių karalienė"? Vokiečių du karo laivai nuskandino Narviko prieplaukoj du norvegų karo laivus, nuginklavo kelis anglų prekybos laivus, kurie buvo apginkluoti kanuolėmis, o kada, vėliau, pribuvo Anglijos karo laivai, tai vokiečiai iš pakrantinių kanuolių, ties Narviku, nuskandino vieną anglų karo laivą, o kitą taip sužeidė, kad tas patsai užvažiavo ant seklumos, kad išgelbėjus jūreivius.

Anglijos ir Francijos ministeriai pradėjo skrajoti. Išleido pareiškimus, kad jie išgelbės Norvegiją, kad vokiečius suvarys į jūras. Tas viskas gražiai skamba, kaip ir Lenkijos reikale. Francija pavedė savo karo laivyną Anglijos komandai. Anglija pareiškė, kad karo laivynas plaukia išgelbėti Norvegiją ir 600 ar 700 lėktuvų skrenda.

Tuo kartu Vokietijos armija ėmė vieną po kitai Norvegijos prieplaukas. Bergenas, Kristiansand, Stavanger, Trondheim ir kitos pateko į vokiečių rankas. Už paros laiko, nuo karo operacijų pradžios, Vokietijos karo štabas paskelbė, kad visos svarbiausios Norvegijos prieplaukos ir sostinė Oslo yra jų rankose. Prie Oslo norvegai laikėsi gerai. Jų pakrančių kanuolės nuskandino du vokiečių naujus kruzerius "Blucher" ir "Karlsruhe." Bet vokiečiai išlipo ir miestą užėmė.

Prisiartinančius Anglijos karo laivus prie Bergeno pasitiko vokiečių karo lėktuvų būriai ir prasidėjo mūšiai. Vokiečiai giriasi, kad jie kelis Anglijos karo laivus skaudžiai sužeidė. Prabėgo para, kita ir Anglijos prižadėtos pagalbos nėra, jeigu neskaityti orlaivių ir karo laivų susikirtimus.

Antroj paroj galima skaityti, kad dėl Norvegijos užėmimo lenktynės pasibaigė. Prieplaukos ir pakrantės yra vokiečių rankose. Jie pristatys kanuolių, pristeigs orlaivių punktų, apsiginkluos, įsitvirtins ir vargiai kur nors Anglija galės išlipti. Nuo pakrančių iš kanuolių sekmingiau galima mušti karo laivus, negu karo laivai į pakrantes. Tą parodė pereitame kare Dardanelų operacija. Tą parodė ir dabartinė norvegų kanuolių ugnis prieš vokiečių laivus Oslo įlankoj. Žinoma, Anglija ir Francija puls lėktuvais, karo laivais ir gal bandys išlipti kur nors Norvegijoj. Galimas daiktas, darys viską, kad nukirtus Vokietijos susisiekimą su Norvegija per **Skagerrak** siaurumą. Bet Vokietija savo pusėj turi apsigynimui minas, submarinus, karo laivus ir orlaivius. Atrodo, kad vėl Anglija ir Francija sakys "pavėlavom išgelbėti Norvegiją ir Daniją."

Skandinavijos Likimas ir Amerika

Mūsų šalyj didelė užuojauta Danijai, Norvegijai ir Švedijai. Jungtinių Valstijų kapitalistai turi reikalo susirūpinti. Juk neseniai Suomijos-Sovietų kare buvo sudarytas "trikampis veikimas", pagal kurį Skandinavijos šalys davė ginklus ir amuniciją Suomijai, o Skandinavijos šalims prižadėjo mainais duoti naujus ginklus Anglija, Francija ir Amerika. Jungt. Valstijos teikė paskolą po paskolos Švedijai, Norvegijai, Danijai, Mes sakėme, kad tai moka už ginklus duotus Finliandijai.

Norvegijos armija buvo išblaškyta po visą šalį. O reikia manyti, kad ir nuginkluota. Geriausi ginklai senai buvo atiduoti Finliandijai prieš Sovietus.

Washingtone susirūpinimas paskolomis. Kas dabar atmokės Amerikai tuos desėtkus milionų dolerių, kurie buvo paskolinti Danijai ir Norvegijai? Niekas!

Susirūpino ir biznio reikalais. 1939 metais iš Jungt. Valstijų į Švediją, Norvegiją ir Daniją buvo išvežta už $217,000,000 tavorų. Tas davė daug Amerikos kapitalistams pelno. Dar visai nesenai Norvegija pirko 50 karinių orlaivių. Dabar Danija ir Norvegija bus po Vokietija. Švedija atsiduria pilnoj Vokietijos įtakoj. Reiškia, Skandinavijos tragedija yra kartu smūgis ir per Amerikos kapitalistų kišenių. Ir kada kapitalistų spaudoj apverkia tų kraštų "laisvę", tai reikia atminti, kad jiems daug daugiau gaila milionų dolerių, negu kitų tautų laisvės. Ir nenuostabu, kad yra balsų, kurie atvirai kalba, kad Jungtinės Valstijos turėtų stoti karan ir eiti išvaryti iš Skandinavijos Vokietiją.

V. S.

CIO vado John L. Lewiso duktė, Kathryn, padeda pikietuoti streikuojantiems restoranų darbininkam Washington, D. C.

Norvegai Sprogdiną Tiltus

Stockholm, Švedija. — Pranešama, kad norvegai, kariaujantieji prieš vokiečius, sprogdina tiltus ir vieškelius tarp pietinės Norvegijos ir Švedijos.

London, bal. 12. — Anglų lėktuvai bombardavo vokiečius Stavangeryj, Norvegijos uosto mieste, ir praneša, kad sunaikinę ten gazolino sandėlius. Žuvo vienas anglų lėktuvas.

Berlin. — Pasak vokiečių, tai jie atmušę trečią Anglijos karo laivų ataką prieš Narviką. Laike tų atakų, vokiečiai viso nuskandinę šešis anglų naikintuvus.

London, bal. 12. — Vokiečių lėktuvai bombardavo norvegų tvirtovę Frederiksten ir uždegė kelis laivus, stovėjusius prieplaukoj.

Išėmė ir Susiuvo Peršautą Moteries Širdį

Newyorkietė Eloise Adralinienė, 19 metų, netyčia revolveriu persišovė širdį, ir dėl to būtų mirusi; bet jos gyvybę išgelbėjo sekminga operacija, kurią padarė gydytojai iš Knickerbocker ir dviejų kitų ligoninių. Jie pora savaičių atgal prapjovė jai krūtinę, ištraukė laukan širdį, kiek tik kraujagyslės leido; susiuvo širdį, užtaisė krūtinės žaizdą; ir po to moteris gerai gyja.

Gaukite "Laisvei" naujų skaitytojų.

Klausimai ir Atsakymai

Kaip Įsigyt Amerikos Pilietystę?

Klausimas

Vos sulaukęs 12 metų, aš atvažiavau į Ameriką. Mano tėvas, Amerikos pilietis, mane parsitraukė. Jis mirė 1930 m. Kad laikyti mano dabartinį darbą, turiu parodyti, kad esu šios šalies piliečiu. Kaip tą galiu daryti?

Atsakymas

Paduok aplikaciją dėl "certificate of derivative citizenship" (form 2400). Su aplikacija pasiųsk tėvo pilietystės popieras, ir tavo gimimo metrikus, arba iš mokyklos kortelę apie tavo mokslą. Šita kortelė parodo, kad tamsta buvai nepilnametis, kuomet atvažiavai.

FLIS.

Laisvoji Sakykla

Išaiškino

Aš, kaipo senas "Keleivio" skaitytojas, nebegalėjau ilgiau pakęsti "K." telpamos propagandos. "K." beveik galas nuo galo būna užpildytas bjauriausiais melais, ir neapykanta prieš Rusiją ir tuos lietuvius, kurie savistoviai protauja, kurie pajėgia dalykus suprast taip, kaip ištikro turėtų būt suprantama, o ne taip, kaip Anglijos TORĖS norėtų.

Na, ir dėlei šito, sveiko protavimo ir nepataikavimo Anglijos TORĖM, mūsiškiai socialistai, tautiečiai ir klerikalai, kartu su tarptautiškais tokiais pat gaivalais, niekina šiuos sveikus protiškai žmones.

Manydamas, kad protestas, pabarimas, ar kas kitas "K." nieko nereikš, sumaniau paduot "K." šiuos klausimus: Kokia naudą turėjom mes šios šalies lietuviai iš praeito karo? Kokią naudą turėjo šita mūs nauja tėviškė iš praeito karo? Ir kiek iškovojo demokratiškumo? Juk tada visi rėkė, kad kovoja už demokratiškumą pasaulyj. Ir kas mus dabar prašė, kad mes agituotume už naują karą, kur ir vėl šimtai tūkstančių jaunuolių turėtų būt sušerti kanuolėms, kad gelbėjus Anglijos TORES, tai yra, plutokratiją ir jos imperializmą, kuris dangstosi demokratija? Taip, kaip lietuviškų grupių vadovai dangstosi socializmu, patrijotizmu, socialdemokratiškumu ir katalikiškumu, bet tikrenybėje jie visi yra lietuviški TORĖS arba jų pastumdėliai, nežiūrint, kokia pala jie save nedangstytų, žalia, ar geltona, po ta pala jie tik TORĖS.

Šitų klausimų nuorašas tilpo "Laisvėj", bet ne "Keleivyj". Jis nedrįso duot atsakymą, o gal nepajėgė. Bet tilpus jiems "L.", matyt, "Naujienų" geradėjai juos pastebėjo, ir pasirinkę vieną iš keturių klausimų, davė paaiškinimą. Reiškia, kitus tris bijojo pajudint. "Keleivis" tą paaiškinimą persispausdino (nr. 12), kaipo gerą dokumentą, ir pridėjo savo pasiganėdinimą, "Fašistams iš 'Laisvės'."

Štai kaip skamba tas "išmintingas" paaiškinimas.

"Pereitojo pasaulinio karo pasėkoje išsivadavo visa eilė tautų, kurios buvo pavergtos: Suomija, Čechoslovakija, Gruzija, Armenija, Azerbaidžianas, Lenkija, Lietuva, Latvija, ir Estija, ir, prieg tam, Ukraina."

Tai matot fašistai iš "Laisvės", kiek tos demokratiškos šalys, kare laimėjusios, išlaisvino mažų tautelių! Rodos, kad tų fašistų tarpe ir Laskis yra įtupdytas.

Peržiūrėjus šitą surašą išlaisvintų tautelių, niekaip negalėjau įžiūrėt nė vienos tautelės, paliuosuotos iš po Anglijos ir Francijos jungo. Sakau sau, keista, nejaugi mano akiniai nerodo gerai? Užsidėjau dvejus akinius, sakau, šitą sykį aš turiu tikrai įžiūrėti visas tas tauteles paliuosuotas, kurios tik yra reikalavę to, kitaip "Naujienos" ir "Keleivis" taip daug nesididžiuotų tų demokratiškų šalių nuopelnais. O juk visi žinojom, kad Anglijos prašė neprigulmybės tokia didelė šalis kaip Indija su 350,000,000 gyventojų, paskui Airija, Egiptas ir kitos tautelės po Anglijos ir Francijos priespauda. Bet turiu prisipažint, kad šitų pastarųjų tautų tam surašė niekaip negalėjau įžiūrėt, nors ir žiūrėjau per dvejus akinius. Rodos, jos ne visai mažos šalys ir vertos pastebėjimo.

Dabar aš nežinau, kas yra kaltas, mano akiniai, ar tie geradėjai iš "Naujienų" ir "K.", kurie labai myli demokratiją, nejžiūrėjime pastarųjų tautų? Tam suraše aš tik matau tas tauteles paliuosuotas, kurios buvo po Rusijos ir Vokietijos jungu, bet nė vienos iš po Anglijos jungo.

Pasaulyje yra keistai rodančių akinių. Vieni rodo **toriškai,** kiti demokratiškai.

Pavyzdžiui, kažin kaip patiktų šitokis demokratiškumas šitiem geradėjam iš "Naujienų" ir "Keleivio". Daleiskim, kad vieną gražią dieną ateina kokis drūtuolis į jų ofisą, ir nutvėręs juos už sprando mandagiai sako: Atiduokit dalį savo turto mano draugams, aš noriu jiems pasirodyt geras ir labai demokratiškas. O jeigu neduosit geruoju, tai aš...

Aš nė biskį neabejoju, kad šitie geradėjai tada demokratiją suprastų kitaip, ir pasakytų tam drūtuoliui: Kodėl nepradėt demokratiją pirma nuo savęs, kitaip sakant, ar ne geriau pirma apvalyt savo šiukšlyną, o tik tada kalbėt apie kitų šiukšles?

Dabar matosi, ką reiškia šitų geradėjų aiškinimai ir niekinimai Rusijos ir tų lietuvių, kurie nėr protiški tinginiai, kurie dalykus mato geriau ne kaip šitie geradėjai iš "Naujienų" ir "Keleivio" norėtų. Reiškia, kad jų aiškinimai ir mintys labai gražiai supuola su Anglijos **torių**-plutokratų mintimis ir aiškinimais. Taigi, mano yra geriausiu įsitikinimu, kad šitie geradėjai yra niekas daugiau, kaip tik vilkai avies kailyje, arba, geriau sakant, kad jie nėra niekas kaip tik lietuviški **torės,** prisidengę visokiais izmais. Ir kodėl juos taip nevadint?

Jie sako, Laskis ir kiti niekina demokratiją, ir kad Laskis yra komunistas. Ir vien tik dėlto, kad jo mintys tilpo komunistiškos pakraipos laikraštyj. Bet jie taip išsireikšdami parodė, kad jie nieko nesupranta apie demokratiją, ir kad jie paniekina demokratiją. Ir jeigu jie nenustos niekinę demokratijos, tai aš, jeigu laikas pavelys, prirodysiu jiems, kad jie yra didžiausi demokratijos niekintojai. Tilpimas Laskio minčių "Laisvėj", tai nėra jokis įrodymas komunizmo ar ko kito, o vien tik įrodymas, kad "Laisvės" leidėjai yra daugiau demokratiški, ne kaip lietuviški **torės.** Tie mano rašiniai buvo pirma pasiųsti "Keleiviui", bet "K." nedavė vietos laisvai išsireikšti savas mintis.

Tai kur jų demokratija? Kur jų obalsis "žodžio laisvė?" Reiškia, jie myli demokratiją daryt pas kitus, bet pas save jos bijo. Tokios demokratijos ir Anglijos **torės**-plutokratai reikalauja pas kitus, bet ne pas save.

Šitie lietuviški **torės** dangstosi socializmu, bet savo darbais ir elgėsiu socializmą niekina. Aš neesu žinovas socializmo, bet, rodos, gerai suprantu jo obalsį: "Visų šalių biednuomenė vienykitės. Jūs neturit nieko pralaimėti, tik retėžius." Dabar šitų geradėjų obalsis: Viso pasaulio tautelės skirstykitės. O vargas jums yra užtikrintas.

Tokio obalsio reikalauja ir Anglijos **torės,** "skirstykitės!"

Bet da yra žmonių, kurie tingi protauti ir sudaro **torių** pasekėjus. Jie nežiūri, kaip jų vadovai daro, o vien klauso, ką jie sako. Jeigu jų vadovai sako vienaip ar kitaip, tai šitie protiški tinginiai viską užgiria, sakydami: Jeigu jie taip sako, tai jau jie žino, ką sako; jie už mus protauja, tai mums protas nėra reikalingas.

Vienas malonus apsireiškimas, tačiau, yra vertas pastebėt. "Laisvėj" tilpus mano rašiniams, gavau labai daug laiškų ir atviručių su labai draugiškais išsireiškimais. Šitie rašėjai, kaip galima spręsti iš jų draugiškų išsireiškimų, beveik visi "K." ir "Naujienų" skaitytojai ir blaivūs protiškai. Reiškia, propaganda jų proto neužnuodino. Ir šitas faktas aiškiai rodo, kad ne visi tų laikraščių skaitytojai yra protiški tinginiai. Vieni yra skaitytojai tik dėlto, kad tam tikros aplinkybės juos verčia. Kiti tik tam, kad patyrus, kokis yra gyvumas tarp lietuvių. Treti, dėl laisvamanybės jausmų. Bet visi, kaip vienas, sutinka, kad šitoj tarptautiškoj suirutėj šitie laikraščiai elgiasi kaip tikri barbarai, vietoj būt visai bešališkais. Labai sveikos ir malonios mintys tų draugų ir draugių, su kuriais man teko susipažint iš jų laiškų. Negalėdamas visiems atskirai padėkavoti už jų draugiškas mintis, manau, kad "Laisvė" pavelys vietos tart kuonoširdingiausią ačių tiems visiems draugams ir draugėms. Taigi, dar kartą ačiu visiems. Taipgi ačiu ir "Laisvės" geradėjams už pavelinimą vietos.

W. G. Lasky.

Brooktondale, N. Y.

PASTABA:

Aš negaliu suprasti, kodėl "Laisvės" draugai nebando kelią užkirsti visokių aukų rinkimam, kaip tai, Klaipėdai ir dabar Vilniui, kurios yra siunčiamos per Lietuvos Konsulą? "Tėvynėj" tilpusieji laiškai, greta šliupo laiško, kai veidrodis rodo, kad pagalba nėra reikalinga. Ten aiškiai pasakyta, kad net Rusijos kareiviai stebisi iš Lietuvos turtingumo, kaip ten visko pilna, daugiau kaip Rusijoj. Aš niekad nesutikau su tom aukom.

Lasky.

Žemuogių rinkėjas pietinėse valstijose. Jaunučiai vaikai samdomi prie to darbo ir jie vargiai tegali savo gyvenime pamatyti mokyklas.

Eltos Žinios iš Lietuvos

Vilnius. Kovo 4 diena (Švento Kazimiero diena) Vilniuje yra ypatingai išgarsėjusi savo didele, tradicine "Kaziuko" muge. Seniau Vilniaus miestas buvo svarbus prekybos centras, tai per Šv. Kazimiero mugę būdavo daromos milijoninės apyvartos. Garsios šiaulių odos, Sibiro kailiai, Kazanės muilai Vilniun sutraukdavo pirklius ne tik iš visos Rusijos, bet ir iš Vakarų valstybių. Tos mugės ilgainiui, prie lenkų, sumenkėjo, išsigimė ir beliko "Kaziuko" mugėmis, nors plačiausios Vilniaus apylinkės gyventojams ir dabar savo reikšmės nenustojo. Dabar Šv. Kazimiero mugė yra liaudies, krašto kaimiečių mugė, kurioje ir vyrauja kaimo dirbiniai. Kaip Klaipėdos mugėn ruošiasi visi Klaipėdos krašto gyventojai birželio mėnesį, taip Vilniaus Šv. Kazimiero mugei ruošiasi visas Vilniaus kraštas per savaites iš anksto. Iš vienų sričių vyksta mugėn tik jaunieji čia savo Kazių (Kazys) susirasti, iš kitų sričių per 60 ir 100 kilometrų nuo tolio. Kelionė dažnai trunka 2-3 dienas, tad, kad būtų saugiau ir nenuobodu, susijungia dažnai ištisi kaimai, traukdami į Vilnių ilgiausiomis vilkstinėmis. Čia atvažiavę išsinuomuoja Lukiškių aikštėje vietą, kur išdėsto visą savo žiemos darbą. Vyrai lankus, ratlankius, kamantus, ušėtkus (čeberkus), spintas, kėdes, verpimo ratelius (kalvaratus), verpstes, verpsčius, spragilus, grėblius, vėtykles, sėtuves, klumpes (kadulius), paveikslams rėmus, medinius šaukštus, samčius, menturius, pintines, šerius, uodegas, kiškių, šeškų, kiaunių ir kt. kailius, šiaudines skrybėles ir tt. Ypatingai įdomūs Vilniaus krašte gaminami dirbiniai iš šiaudų. Bet dar meniškiau atrodo moterų darbeliai. Tai 100-50-nytės "skotertys" (staltiesės), rinktinės paklotės, raštuotos gūnenelės, "divonai", plona drobė, šiaudiniai, įvairiaspalviai krepšiai, takeliai, megstinės kurpės ir per žiemą numegstos pirštinės ir kojinės.

Kaunas. Egerio (Vengrijoje) muziejaus direktorius Barcsay vienoje vengrų didikų šeimoje užtiko Lietuvos kariuomenės 1765 metų vėliavą, kurios vienoje pusėje ornamentuotuose rėmuose yra nestilizuotas Vyčio ženklas, o antroje pusėje, taip pat rėmuose, karaliaus Stanislovo Augusto paveikslas. Vėliavos viršuje yra toks įrašas: "Vivat Stanislaus Augustus rex", o apačioje "Pro fide rege et patria" (kas lietuviškai išvertus bus: Tegyvuoja karalius Stanislovas Augustas" ir "Už tikėjimą, karalių ir tėvynę"). Lietuvos kariuomenės keturi pulkai kartu su lenkais tuomet kariavo su vengrais ir vengrai su kariuomenės dalimi paėmė ir vėliavą. Po kiek laiko ta vėliava pateko į vieno vengrų didiko, buvusio vengrų armijos karininko, namus ir tuose namuose, kaip tų didikų šeimos turtas, išliko ligi šių laikų. Tokios Lietuvos kariuomenės vėliavos iš tų laikų nėra nei viename Vengrijos muziejuj. Vėliava yra dailininko piešta.—Direktorius Barcsay norėjo vėliavą atgabenti į Lietuvą. Bet šio karo pradžioje jis buvo Varšuvoje ir, dėl karo negalėdamas atvykti į Lietuvą, vėliavą paliko vienuose namuose. Per kara tie namai buvo sugriauti. Neseniai jis buvo nuvykęs į Varšavą, surado tuos namus ir pasamdęs darbininkus, atkasęs griuvėsius, vėliavą rado rūsyje. Dabar vėliava tebėra Varšavoje ir ją netrukus Barcsey žada atgabenti Lietuvai.

Kaunas. Rytų Baltosios Vokės dvare, yra žuvų perykla, kurios savininkas yra Suomijos pilietis Mikalojus Thaderis. Miškų departamento vandenų skyrius šioje perykloje užsakė milijoną sigų. Šį pavasarį tos sigos bus įleistos į Dūsios ežerą Alytaus apskrityje, kurs randasi Metelių ežerų grupėje. Pernai apie pusė miliono sigų buvo įleista į Daugų ežerą.

Kaunas. Šiomis dienomis duotas leidimas statyti kreidos fabrikas. Anksčiau buvo duotas leidimas įsteigti žemės ūkio mašinų fabriką. Pramonės ir prekybos departamente nurodoma, kad dar vis yra visa eilė šakų, kuriomis reikalingos savos, vietinės įmonės, fabrikai. Visi, kas turi tam noro, kapitalo ir reikalingo supratimo bei prityrimo, gali gauti leidimus tokioms įmonėms steigti.

Kaunas. Iki praeitų 1939 metų Lietuvos Žemės Bankas vertėsi statyba, pastatydamas Klaipėdos Smeltėje darbininkų koloniją ir Šventosios uoste eilę gražių mūrinių namų su sodybomis darbininkams ir žvėjams ir keletą pavyzdingų vilų vasarotojams. Praeitais metais statybą iš žemės Banko perėmė įsikūrusi akcinė "Statybos" bendrovė.

Vilnius. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus atstovas Jurkūnas Šeinius painformavo spaudą apie karo atbėgėlių iškėlimą iš Vilniaus į kitas Lietuvos vietas. Paprastai niekur atbėgėliai nėra laikomi dideliuose miestuose. Pavyzdžiui, Ispanijos pilietinio karo metu atbėgėliai ispanai Francijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Portugalijoje ir kt. kraštuose buvo telkiami provincijoje, specialiai tam tikslui parinktose vietose.—Karo atbėgėlių iškėlimas iš Vilniaus buvo numatytas jau seniau, tačiau iškėlimą sutrukdė dideli šalčiai. Užsienyje surinkti ar nupirkti drabužiai dėl karo veiksmų vakaruose negalėjo laiku pasiekti Vilniaus; kas buvo laukta Kalėdoms, sulaukta tik Velykoms. Tad orui atšilus, iškėlimas pradėtas sparčiai vykdyti. Gyvenę bendrabutyje geležinkeliečiai atbėgėliai jau perkelti į Kybartus. Studentai ir kiti moksleiviai keliami į Žagarę. Tuojau po Velykų į Rokiškį keliami visi buvę kariai. Žydai atbėgėliai taip pat keliami į įvairius miestelius; jau 800 jaunųjų žydų "chalucininkų", besirengiančių į Palestiną, evakuoti.

Nenoriai keliasi į provinciją buv. lenkų Stepono Betoro universiteto studentai, kurie būtinai nori liktis Vilniuje ir kitus kursto. Bet Vilniuje jiems nėra kas veikti, o kas nori mokytis, studijas gali tęsti ir provincijoje. Tiesa, provincijoje nėra liuksusinių viešbučių su didmiesčių patogumais ir restoranais, bet yra sveikos, ramios, nors ir kuklios, atbėgėliams gyventi sąlygos.—Šeinius pareiškė, kad visi atbėgėliai, kurie priešinsis Raud. Kryžiaus nurodymams bei patvarkymams, nustos jo globos ne tik materialinių, bet ir visais kitais atžvilgiais.

Vilnius. Ministerių Taryba nustatė, kad nuo šių metų rugsėjo 1 d. sustabdyti Vytauto D. Universiteto Kaune Gamtos ir Matematikos fakulteto veikimą ir nustatė, kad nuo tos dienos pradės veikti Vilniaus Universitete Gamtos Matematikos fakultetas su matematikos, fizikos ir biologijos skyriais.

Vilnius. Vilniaus Kraštui Remti Dr-jos sąmata priimta 1,650,000 lt. sumai. Šiais metais 7,500 pradžios mokyklų mokinių vaikų aprengimui ir maistui (daugiausiai provincijoje) numatyta 350,000 litų, vaikų darželių steigimui ir jų auklėtinių vaikučių maistui ir drabuželiams 465,000 litų, stipendijomis (specialinių, vidurinių ir aukštųjų mokyklų) 250,000 litų, įvairiai varguomenei 165,000 lt., mažažemiams ūkininkams šelpti 220,000 litų.

Saldainiai iš Lietuvos

Amerikinė Lietuvos importo korporacija aplaikė didelį siuntinį saldainių iš Lietuvos. Tų saldainių galima gauti "Laisvės" raštinėje. Taipgi galime pasiųsti ir į kitus miestus. Dviejų svarų dėžė $1.20. Persiuntimą apmokame.

Ant vietos galima gauti ir po mažiau kaip du svaru: po svarą ir po pusę svaro gausite. Padėkime Lietuvos importui platintis Amerikoje, pirkime importuotus produktus.

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA.
427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

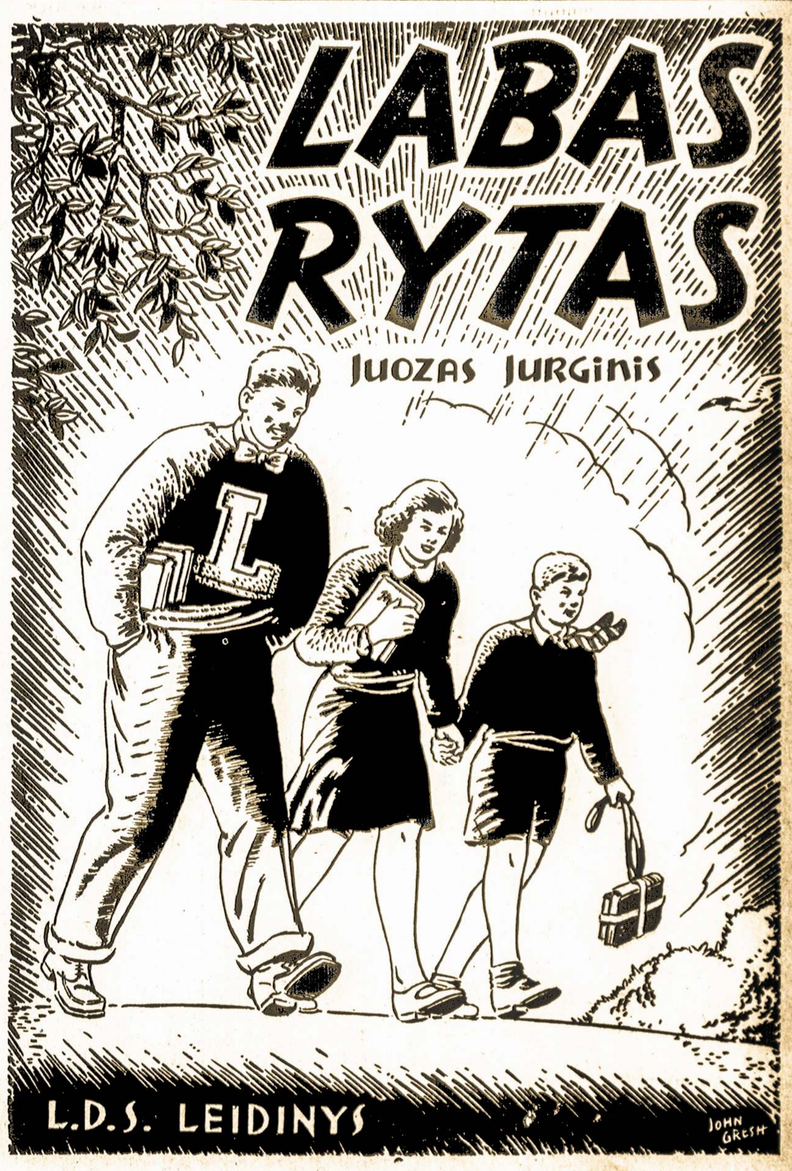

Tuojau užsisakykite šį rankvedį mokytis lietuvių rašybos. Labai naudingas rankvedis vaikams mokytis. Ant kiekvieno puslapio yra angliškai paaiškinimai kai kurių žodžių. Kaina 35c už egzempliorių. Mokykloms, kurios ims nemažiau 10 egzempliorių, po 25c už egzempliorių. Galima gauti Laisvės Administracijoje, 427 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.

Šiurpūs Balsai iš Lietuvos Katorgos

Rašo Or.

(Tąsa)

Šitas žmogžudys — tautos veteranas. Jis buvo nepaprastai kilnios sielos žmogus. Jis katalikų kunigas, pralotas, daugybės katalikiškų ir tautiškų organizacijų pirmininkas. Lietuvai kuriantis jis tarnavo caro III-jam skyriuje, paskum buvo delegatu pas popiežių ir kartu su dabartiniu tautos vadu Smetona kvietė Lietuvai karalių Urachą, kuris turėjo amžinais giminystės ryšiais sujungti Lietuvą su Vokietija ir vadintis Mindaugu II.

Ir kaip jis galėjo nusidėt, tikrai sunku įsivaizduot. Vasarodamas Birštone geriausiam kurorte vieną vakarą užlipo ant kalno ir gėrėjos nuostabia tėvynės gamta. Čia pat vingiavo milžinas Nemunas, šalia glamonėjosi jau įkyrėjusi meilužė. Ir tokiam pilnam įkvėpimo momente jis užrišo savo mylimajai gamako virvę ant kaklo, pririšo prie ėglio ir pasmaugė. Smaugiamoji spardėsi, nesidavė, nenorėjo laisvoj Lietuvoj būti laisvai pasmaugta. Tačiau neatsispyrė ir mirė.

Į teismą Olšauskas važinėjo kunigiškais rūbais ir dabar jis kai kada jais pasipuošia ir net kalėjimo koplyčioj mišias laiko.

Tik vieną sekmadienio rytą mes išgirdom galingą vyr. prižiūrėtojo Grušausko balsą:

—Įsakau aš jums, padėt šventus rūbus!

Tai atsitiko po to, kai Vyriausias Tribunolas bausmę patvirtino. Kalėjimo administracija jam uždraudė mišias laikyt.

Olšauskas kameroj gyveno vienas.

—Aš nenoriu gyventi kartu su visokiais vagiais ir žulikais,—sakydavo jis administracijai. Jis turėjo kalinį tarną, kuris jam grindis išplaudavo ir nešvarumus išnešdavo. Jis už tai atsilygindavo —duodavo kai kada cukraus šaukštą.

1931 metais jo draugas tautos vadas jam bausmę dovanojo ir iš kalėjimo paleido. Jis vėl buvo kunigas, dvarininkas, veteranas iki kitais metais kažkoks pilietis Jonas Žilius iš miško paleido taiklų šūvį ir praloto Olšausko pabaigė dienas. Į kalėjimą atėjo trumpais kailiniukais apsivilkęs kaimietis.

—Mane nuteisė 12 metų už tai, kad aš nušoviau kunigą, kuris pasmaugė moterį ir nužudė savo sūnų. Jis gi buvo už tai nuteistas tik 6 metus, vadinas pagal įstatymus keturis kartus brangesnė niekšo gyvybė negu doro žmogaus.

Tokius matematiškus apskaičiavimus darė žmogžudys Žilius nužudęs žmogžudį Olšauską.

* * *

Nusižengėliams pinigiškuose dalykuose Persijos įstatymai skirią bausmę mušimu bambuko lazdomis per nuogus padus. Išleidus įstatymą šitai bausmei pirmutinė auka teko valstybės finansų ministeris, kuriam budelis "įkrėtė" 200 lazdų į padus už išeikvojimą dalies valstybės iždo pinigų.

Lietuvoj tokio žiauraus įstatymo nėra, čia laikomasi garsaus Jablonskio lietuvių kalbos gramatikos sakinio: "Didieji vagys gatvėmis vaikšto, o mažuosius karsto". Pavogsi šimtą litų—gausi keturis metus, pavogsi šimtą tūkstančių—keturis mėnesis, milijoną—būsi paskirtas banko valdytoju arba konsulu į užsienį. Daug kartu buvęs ministeriu ir daug kartų vogęs didelis tautos veikėjas Martynas Yčas už Prekybos ir Pramonės banko aferą neatėjo kalėjiman, teismas rado jį kaltu, bet dėl bylos užsisenėjimo nebaustinu. Jo ekscelencija ministeris V. Sidzikauskas rastas kaltas, bet nuo bausmės atleistas su sąlyga, jei kitą kartą nenusikals. Ministeris generolas Daukantas, kad nereiktų teisti, buvo paskirtas konsulu į Pietų Ameriką. Lietuvos konsulas K. Račkauskas tiesa buvo atvarytas į kalėjimą, bet neilgam, jis mat, literatas Karolis Vairas ir todėl pasistengė įrodyt, kad jo vagystę išperka jo dideli nuopelnai patrijotizmui. Vis dėlto su dviem ministeriais teko ir mums verandoj pavaikščiot—su ekscelencijom E. Draugeliu ir Vytautu Petruliu. Pastarasis į kalėjimą trijų mėnesių bausmės už tris milijonus litų atlikti savo automobiliu atvažiavo. Jam iš anksto buvo užsakyta speciali šalia ligoninės vienutė. Kaliniams buvo užsakyta ją išplaut, iššluostyt visas dulkes, atnešt švarų čiužinį. Petrulis kalėjimo maisto nevalgė, jam kasdien atnešdavo iš laisvės, daktaras Zacharinas pasistengė paliūdyti, kad kalėjimo maistas tuojau pakenktų ekscelencijos viduriams. Vis dėlto trijų mėnesių bausmė jam atrodė perskaudi ir tautos vadas būdamas ištikimas Jablonskio gramatikos sakiniui Petrulį po mėnesio paleido.

Draugelis buvo demokratiškesnis ir palyginti daug darbštesnis, jis nuolat rankoj turėdavo 1000 angliškų žodžių ir atmintinai juos kaldavo. Jis net savo pažįstamus kalinius iš ryto pasveikindavo.

—Good day!

—Pone daktare,—įsidrąsinęs ir kitų pakurstytas kalinys užklausė, — kaip tat išaiškinti, buvot ministeris ir dabar kalinys, tarsi ir tamsta būtum toks pat žulikas, kaip ir mes va kišenvagiai.

Mes manėm, kad ekscelencija pasipiktins ir į tokį stačiokišką klausimą nieko neatsakys. Tačiau atsakė:

—Mano byla—kerštas prieš mane.

Tas tiesa, ką jis sako. Draugelis su Petruliu atėjo į kalėjimą todėl, kad fašistinio perversmo organizatoriai tautininkai ir krikščionys demokratai besidalindami valdžia ir jos malonumais susipyko. Juk ir Valdemarui po 12 metų buvo iškelta byla už danų kronas po to, kai Smetona panoro atsikratyti savo draugo Valdemaro. Ministeris Karvelis nuo bylos išsipirko pasižadėdamas būti paklusnus tautininkams. Lapėnas, Sruoga tik direktoriai, ne ministeriai, todėl jie mažiau ir pagarbos verti, jie genialaus posakio, kad didieji vagys gatvėmis vaikšto, kai mažuosius karsto, nė kiek negriauna. Įdomu, kad akloji Femidė su bambuko lazda pasisuktų Lietuvoj, kurio tautos vado, ministerio, direktoriaus arba šiaip jau baisiai tautiškos minties pareigūno išliktų sveiki padai?

* * *

O šis vėl karininkų kastos atstovas—vyr. leitenantas Sutkaitis. Aštuntą valandą ryto, kai įstaigose prasideda darbas ir dar neesti klijentų, jis užsidėjęs kaukę įėjo į žydų banką. Ten atstatė du revolveriu ir visus banko tarnautojus pareikalavo gult ant grindų. Gi pats neskubėjusius gult išvadino bolševikais, išvaikiojo, susikrovė į portfelį iš kasos pinigus ir išėjo. Ramiai lipdamas laiptais žemyn susitiko policininką, kurio pabijojo ir grįžo atgal. Pastogėj pasislėpė, atsišaudė, gavo kulką į kaktą ir po teismo —12 metų. Bet sėdėjo tik penkis. Seni plėšikai jam pavydėjo:

—Kvailys. Kad taip man, tai jie būtų špygą pagavę, o ne mane su pinigais. Reikėjo eit pro policininką drąsiai ir aišku policininkas būt nedrįsęs karininko užkalbint. Oho! dabar karininkas! Jis daug gali. Jam ir plėšimą padaryt ir žmogų užmušt daug lengviau, negu mums civiliams.

Šiauliuos mes matėm majorą Sutkaitį, buvusį Varnių koncentracijos stovyklos viršininką-komendantą. Jis taip viešai vogė valdžios pinigus, kurie buvo skiriami stovyklos belaisviams ir kareiviams išlaikyt, kad visos apylinkės kaimiečiai žinojo. Už šį nemokėjimą vogt jis buvo nuteistas pusantrų metų. Kai mes eidavom vaikščiot, jis kieme duonos trupiniais lęsindavo karvelius. Dabar jis naujai įsteigtos koncentracijos stovyklos Dimitrovo dvare prie Kretingos viršininko padėjėjas. Reik manyt, kad dabar praktikos nestigs.

* * *

Linčo Teismas

Kai sužvėrėjusių sargų būrys įpuola kameron ir muša mus, mes kaliniai rėkiam, kiek galim. Rėkia ir tie, kurie užrakinti dar laukia eilės. Rėkiam visi ir miestas paskęsta smaugiamų žmonių riksme.

O kai riksmas nutyla, darosi klaiku. Visų akyse sustingęs pyktis, neapykanta ir kerštas, visų išbalę arba paraudę veidai. Baimė ir išgąstis pranykę. Mes lyg stabo ištikti nejudam iš vietos, klausome, laukiam kas bus toliau. Ar vėl atsidarys durys, ar įpuolę sargai vėl ims mus daužyt per galvas, spardyt kojomis, draskydami tempt į koridorių.

Tyku: jau visur aprimo, jau egzekucija baigta. Bet dar niekas neprašneka, niekas neima į rankas knygos.

(Bus daugiau)

Easton, Pa.

Aplankykite Ligonius

Draugo Joniko duktė ir žentas J. Kemeraitis guli Dr. J. Betts privatinėj ligoninėj, abiem padarytos sunkios operacijos, o patsai Jonikas, "Laisvės" skaitytojas, prieš Kalėdas nusilaužė koją ir po šiai dienai dar vaikšto ant kriukių. Visa šeima kritiškoj padėtyje.

"Du Gudrūs Boisai"

Pastaruoju laiku mūsų mieste įvyko kelios vagystės. Gal tai iš priežasties bedarbės, ar skurdo, o kitos gal ir dėl išdykavimo, nes jos taip kvailai sugalvotos ir atliktos, jog iš kaip kurių tų vagysčių protingam žmogui priseina už pilvo susiėmus gardžiai nusikvatot. Balandžio 8 dieną du jaunuoliai, po 19 metų, A. Klein ir J. Heath, nakties laiku įlindo per langą į H. Seipel garadžių, 1548 Northampton St., kur stovėjo trys mašinos, iš kurių jie vogė gasoliną. Bet buvo tamsu, tai užsidegė degtuką, nuo kurio užsidegė gasolinas, na, ir užliepsnojo visas garadžius. Vienas boisas pavojingai apsvilo ir tapo paguldytas į miesto ligoninę, o antras pats nusiskubino į policsteišiną pas Dėdę Samą ant loskavos duonos. Nuostolių gaisras padarė apie penkius tūkstančius dolerių.

— — —

Antroji kitų dviejų augusių "boisų" vagystė buvo padaryta prieš savaitę anksčiau. Boisai J. Szabari ir C. Dagastine ant stogo išlupo langą ir sulindo į D. R. Morris, aukso ir deimantų krautuvę, 423 Northampton St., apvalė nuo visų lentynų ir šėpų 79 laikrodžius ir 96 žiedus, karolius, ir kitokias pažibas, vertės keturių-penkių tūkstančių dolerių. Laimingai prasišalino. Bet neilgam. Ant rytojaus abudu buvo sučiupti ir patalpinti į nuovados klėtką. Balandžio 9 dieną teisėjas Frank P. McCluskey nuteisė abudu kalėt daboklėj prie sunkiųjų darbų nuo keturių iki dešimts metų. Pasigailėjimo jiems nebuvo todėl, kad jie pirmiaus buvo baudžiami už vagystes.

— — —

Moterys Vagilkos

Trečioji vagystė buvo kaip ir naujos rūšies. Dvi moterys, iš pavardžių galima spėt, kad tai italės, Mrs. L. Giunta ir E. DiGiacomo, gyvenančios vienoj stuboj, 424 Ferry St., su dideliais rankiniais krepšiais slankiodavo po dešimštorius ir kitas krautuves, vogdavo ir kišdavo į tuos krepšius kas tiktai jom pakliūdavo po ranka. Taip jos vagiliavo per ilgą laiką, pakol detektyvai jas sučiupo. Balandžio 8 dieną teisėjas Frank P. McCluskey buvo nuteisęs jas kalėt nuo keturių ir pusės iki devynių metų. Viena moteris turėjo pagimdžiusi devynis vaikus. Bet ant pabaigos teisėjas įžiūrėjo, kad vagilkos nėra profesionališkos vagilkos, tai bausmę suspendavo — dovanojo, su pastaba, kad pasitaisytų, o už pavogtus tavorus, dedamus į krepšius, kad nepamirštų užsimokėt. Bet ta moteris, kuri turi devynius mažyčius vaikus, vargiai kada turi centą kišeniuje.

V. J. Stankus.

Newark, N. J.

Balandžio 9 dieną Sietyno Choro Susirinkime Buvo Brandingų Raportų ir Gerų Tarimų

Draugė T. Stočkienė išdavė raportą iš draugiško vakarėlio, kuris įvyko pora savaičių atgal ir pridavė pelno apie 30 dol. Tai puikiai buvo pasidarbuota.

Tapo galutinai nutarta važiuoti į Baltimorę dainuoti ant "Laisvės" pikniko birželio 9 d. Gal kam bus nuostabu, bet draugė Žukauskienė raportavo, kad jau ir busą turi paėmusi. Bus puiki kelionė ir smagus pažmonys. Jei norėtumėt važiuot, pasitarkit su sietyniečiais.

Operetės "Kuprotas Oželis" komisija raportavo, kad viskas jau baigiama prirengti ir balandžio 21 d. Šv. Jurgio salėje "Oželis" bus suloštas.

"K. O.", kaipo veikalas, perstato, kaip būdavo mūsų tėvynėje sena motinėlė kraunа savo dukrelei didelius kraičius, o tetukas, nors į skolas lysdavo, bet skirdavo dideles dalis, kad tik mergaitę išleidus už turtingo vyro. Kas jis nebūtų, senas našlys ar biskį perdaug subrendęs jaunikaitis, bile tik gera ūkė, mergaitė bus "laiminga."

Paprastai piršliai, suuodę apie priaugančią gražią mergaitę ir jos turtą, tuoj visokius kerplėšas pradeda vešti ir švelniais žodeliais mergaitei piešti jos neva laimingą ateitį.

Bet jaunuolės širdis, nujautusi savo nelaimę, pasistato priešais save ateities gyvenimo paveikslą ir tankiausia savo senai motinėlei pareiškia: "Aš, mamyte, aš neisiu už seno našlio." Tai yra skaudus pasakymas ir paskutinis sprendžiamas p a s a k y m a s. Nors perdėm veikalas juokingas, bet tokiose vietose ne vienai motinai per veidą nuriedės gaili ašara.

Kad veikalą pailginti ir pagražinti, tai kompozitorė B. Šalinaitė ir artistas Jonas Valentis visiem vaidylom pridėjo daugiau dainelių. Taipgi įtraukė ir visą chorą su liaudiškomis gražiomis dainelėmis.

Veikiančios ypatos: motinos rolę vaidina T. Stočkienė; dukters Onytės rolėje — Ona Stelmokiutė; jaunas vyrukas Jonas— B. Žukauskas; cigoniško tipo gabus piršlys — Kaškiaučius; o tas nelaimingas senas našlys — J. Sukaskas, B. Šalinaitės gyvenimo draugas.

Virš minėtas ypatas ėsu matęs daugelį kartų sceniškuose veikimuose. Bet tenka stebėtis, kiek Jono Valenčio artistiški pamokinimai paveikė ant jų, tartum visai kiti žmonės.

Dabar mylėčiau prašyti visų Sietyno Choro rėmėjų ir simpatikų, nepagailėkite laiko, veikiausia bus paskutinis parengimas šiame sezone, bet ir gražiausias, kokį esate matę lietuvių scenoje.

J. P.

Turkai Telkia Balkanus Karui prieš Vokietiją

Istanbul, Turkija. — Kai kurie Turkijos valdovai darbuojasi sušaukt Balkanų šalių konferenciją, idant patraukt Rumuniją, Graikiją ir Jugoslaviją į karą išvien su Anglija ir Francija prieš Vokietiją.

Tie turkų valdovai nurodo, kaip Vokietija įsiveržė į bepusiškas Daniją ir Norvegiją, ir sako, kad mažų šalių bepusiškumas jau neapsaugoja jų. "Turkija nėra bepusiška, tik nekariauja," pareiškia tie valdovai.

Kiekvienas apšvietą branginantis žmogus privalo būti dalininku dienraščio "Laisvės" bendrovės.

Gaukite Gerų Žolių

Čiobralių, Šalavijų, Liep-žiedžių, Ramunių, Jonin-žolių, Pupalaiškių, Šaltpusnio, Debesėlio, Šaruočio, Kadugio, Grybuko, Parušančiaus, Gumbažolių, Valerijono, Trukžolių, Golgono, Alierų, Šaltmetių, Brolelių, Džingelių.

Po 25c. už pakelį. Svaras 70c.
Geros Trajankos 60c. pakelis.
Knygelė, kuri aprašo apie visokias žoles, 15 centų.

M. ZUKAITIS
334 Dean Street
SPENCERPORT, N. Y.

Saugo Dunojų nuo Talkininkų Sabotažo prieš Nazius

Bucharest, Rumunija. — Ši ir kitos Balkanų šalys pilnai susitarė su Vokietija "visais būdais saugot laivų plaukiojimą" Dunojaus upe, prieš sabotažą iš Anglijos-Francijos pusės.

Berlin, bal. 12. — Vokiečiai sako, kad jie nuviję anglų lėktuvus nuo Skagerrako jūrinės siaurumos.

"LAISVĖS" SPAUSTUVĖ
Daro visokius spaudos darbus organizacijom ir biznieriam

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St. — Brooklyn — "Laisvės" Name

GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.

ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAKARO

Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

ŠTAI KAIP JŪS TAUPOTE
Ant Velykinių Drabužių

Vyrų Siutai ir Paltai $16.50 Buvo $19.50	**Vyrų Siutai ir Paltai $18.50** Buvo $21.50
Vyrų Siutai ir Paltai $21.50 Buvo $25.00	**Vyrų Siutai ir Paltai $24.50** Buvo $30.00

VAIKŲ SIŪTAI — Mes turime puikų pasirinkimą šio sezono vėliausių madų vaikų siūtų nuo $6.95 ir augštyn.
Mūsų patogus 10 mokėjimų planas laukia jum patarnaut.
Mažai rankpinigių, o balansas padalinamas į 10 savaitinių įmokėjimų.

HENRY NARINS SONS
670 Grand Street kampas **Manhattan Ave.**
Brooklyn, N. Y.

Lithuanian-English Self-Instructor

PARAŠO DR. J. J. KASKIAUČIUS

Rankvedis angliškai kalbantiems mokytis lietuviškai. Taipgi naudotinas lietuviškai kalbantiems mokytis angliškai.

256 PUSLAPIŲ. KAINA $1.50

LEIDŽIA DIENRAŠTIS "LAISVĖ"
427 LORIMER STREET BROOKLYN, N. Y.

Šis rankvedis bus gatavas pradžioje liepos mėnesio šių metų. Kas užsisakys iš anksto ir kartu su užsakymu prisiųs mokestį gaus už $1.25.

Kadangi tokio rankvedžio išleidimas daug kainuoja, tai daug jo nespausdinsime. Darysime arti tiek, kiek gausime iš anksto užsakymų. Tad savęs užtikrinimui užsisakykite iš anksto—dabar—tuojau.

SVARBIOS KNYGOS

● **KRIKŠČIONYBĖS TRAGIZMAS**

Parašė **Kun. Povilas Jakas.** Jis nurodo, kaip krikščionybė daro skerspaines progresui ir pažangai.
93 puslapių.
KAINA 50 CENTŲ

● **Lietuvių Kalbos Gramatika**

Parašė Kun. Dr. Jonas Starkus
Mariampolės Kolegijos Profesorius
KAINA $1.00

● **DINGUS ROŽYTĖ**

Parašė Pranulis
Gražių eilių kūrinys. Tik dabar išleido dienraštis "Laisvė."
PUSLAPIŲ 32, KAINA 15c.

"LAISVĖ"
427 Lorimer St. **Brooklyn, N. Y.**

Bostono ir Apielinkės Žinios

Pasakytos Kalbos Masiniam Mitinge Bostone

Manau, kad bus svarbu tiem, kurie negalėjo dalyvauti minėtam mitinge kovo 31 d., o, podraug, ir visiem 'Laisvės' skaitytojams, nes toki mitingai netankiai ir ne visur įvyksta. Bostoniečiai ir apylinkės dr-gai šį sykį turėjo gerą progą išgirsti mūs žymiausius kalbėtojus, o jų tarpe ir amerikonišką Leniną (E. Browderį). Aišku, nebandysiu kalbėtojų žodžius pakartoti ištisai, nes tas nebūtų galima. O kitas dalykas, kasgi tą ir galėtų padaryti, kuomet mitingas tęsėsi daugiau kaip tris valandas. Čia pažymėsiu tą, ką pasižymėjau, atmenu ir iš konvenc. dienotvarkio, nes tas dalinai supuola į tą patį tašką.

Įžanga

Europa liepsnoja. Anglija, Francija ir vokietija kariauja. Milionai vyrų pastatyti po ginklu. Orlaiviai su galingom sprogstančiom bombom kyla į padanges ir žada mirtį tūkstančiams, o gal ir milionams nekaltų moterų ir vaikų; žada sugriauti visą civilizacijos konstrukciją. Šiame kare supleškės ne tik didmiesčiai, bet ir ramūs kaimai. Visa žemė pradės drebėti nuo moksliniai padirbtų sproginių. Jūrės paraudonuos nuo darbo žmonių kraujo. Visa karo našta guls ant darbo liaudies, profesijonalų ir smulkių vertelgų. Baimė, neapykanta, isterija, badas, ligos, masiniai žudymai ir žuvimas ištisų gentkarčių.

Mes esam liūdininkai antro imperialistinio karo. Antra karo epidemija pradeda kristi ant mūsų gyvasčių. Motinos, kam gimdote sūnus, ar tam, kad pašerti kanuoles ir da apkrauti turčius auksu, kurie apsivertę juo? Jei nevaitoja be rankų ir kojų jūsų sūnūs karo lauke ir nekeikia jumis už tai, kad jūs juos gimdėte, tai jūs prakeikite protestais dabartinį imperialistinį karą!

Diena iš dienos laikrašiai, radio ir visoki pamokslai, barškina mums į ausis nudėvėtą melagingą pasaką: "Šis karas užtikrins demokratiją, hitlerizmas turi būt sunaikintas," arba "Hitlerio barbarizmas kaltas dėl šio karo." Toliau, "Biedna, didvyriška Lenkija sunaikinta."

Prisiminkime 1917 m.

Prisiminkim, ką valdančioji klasė tuomet mums žadėjo! Prisiminkime, kokį jie tuomet žaurų juoką Amerikai iškrėtė, sakydami: "Šis karas pabaigs visus karus." Argi neprisimenam, kad jie tuomet kaizerį vartojo vietoje dabartinio Hitlerio? Belgija tuomet buvo dabartinė Lenkija. Vėl tos pačios repeticijos atsikartoja. Jie vėl nori mus įtraukti į šį imperialistinį karą, kaip kad jie mus įtraukė į pirmąjį.

Amunicijos dirbėjai, chemikalų trustai, industrialistai ir bankieriai nuo Wall Stryčio, nenori laukti, kad karas būtų už kokių trijų metų. Jie nori, kad mus į karą įtraukus į kokius šešis-tris mėnesius. Jų tikslas kuogreičiausia mūs kūną ir kraują paversti į auksą!

Aukso Pjutis

1914 metais Amerikoj buvo 7,500 žmonių, kurių įeigos siekė po milioną ($1,000,000) arba daugiau. Gi 1918 m. turėjome 25,000 milionierių šioj šalyj.

Kariniais metais 1914-18 United States Steel korporacija raportavo, kad ji turėjo gryno pelno $895,606,000; Standard Oil padarė $407,968,000; General Motors $157,867,000; DuPonts išmokėjo tik dividendais $139,000,000; General Electric ir Bethlehem Steel pasidalino tarp saves $220,000,000.

Tai buvo auksinė pjutis plutokratams "patrijotams," kurie papjovė 10,000,000 jaunų vyrų karo lauke. 22,000,000 vyrų, moterų ir vaikų neteko rankų, kojų, akių bei liko bepročiais. Tą pjūtį darbininkai vadina juodąja pjūtim.

Kainos Rakietiškos

Maisto kainos jau dabar pakilusios mažiausia dešimt nuošimčių. Taip sako panelė Frances Perkins, sekretorė Darbo Biuro. Kiti agentai, kurie arčiau stovi prie taip vadinamų chain-store ir mėsinyčių, sako, kad kainos pakilusios nuo dvidešimt iki trisdešimt nuošimčių. Tą patvirtina ir CIO.

The Boston Consolidated Gas kompanija, kurios savininkas yra magnatas Mellonas, dabar praneša, kad devyniasdešimtim nuošimčių savo kostumierių pakels kainas ant gaso nuo 30c iki 40c per mėnesį. Reiškia, nuo $3.60 iki $4.80 į metus, nors ir taip ši kompanija moka aštuntą nuošimtį už dividendus ir Mass. valstijos teisingumo departmentas leidžia tą daryti.

Kiekvieno piliečio yra pareiga išvystyti kuodidžiausį judėjimą prieš pelnagrobius ir karo provokatorius. Jei norime išlaikyti taiką, turime burtis vieningai: darbininkai, prieš karo provokatorius; ūkininkai prieš trustus ir monopolius; vidurinė klasė prieš ekonominius rojalistus. Šeimininkės turi organizuotis į grupes, atsisakydamos mokėti spekuliantų kainas už maistą ir kitas reikmenis. Unijos turi jungtis su ūkininkų organizacijomis ir vartotojų grupėmis. Mes privalome žinoti kainas kiekvieno daikto kasdieną. Mums naminiai priešai yra šimtą sykių pavojingesni, negu naziai arba Anglija. Jie turi būt pažaboti pirma, negu jie mus įvels į antrą pasaulinį karą.

Atmesti Paskolas

Visokios paskolos ir kreditai turi būti sustabdyti, nes tuomi tik pailginame imperialistinį karą. Didžiausia paskola ir kreditas turi būt teikiamas Kinijai, nes ji ginasi nuo Japonijos imperialistų. Tai vienintėlis būdas, kuris privers ištraukti kruvinus Japonijos nagus iš Kinijos.

Padarykime Pareiškimą Aišky

Mūsų yra priedermė supažindinti ir išaiškinti milionams žmonių, ko reikalauja 25 progresyviški kongresmanai, o jie reikalauja štai ko:

1) Pažeboti visus pelnagrobius, kurie spekuliuoja maistu ir kitomis gyvenimo reikmenėmis.

2) Apsaugoti žodžio laisvę, sustabdyt beprasmius atakavimus taip vadinamų raudonųjų ir persekiojimus ateivių, po priedanga isteriškos karo skraistės.

3) Mažiausia aptaksuoti ant 80% visus amunicijos dirbėjus.

4) Perkratyti visas Woodrum Bilius ir pataisyti, kad būtų pilnai apsaugoti bedarbiai.

Visų pareiga, kas tik yra priešas karo, šiuos keturius programos punktus platinti per visą Ameriką. Šiam darbui darbininkų klasė turi vienytis be skirtumo rasės, tikybos, tautiškumo ir politinio sanprotavimo. Mūsų obalsis: **Amerika neturi įsivelti į Europos imperialistinį karą!**

Europines problemas apleidžiu, nepažymėdamas, nes "Laisvės" skaitytojai pilnai informuoti.

— — —

Kapitalistai ištroškę, nori darbininkam kraują nuleisti

Amunicijos fabrikantai mato, kad Europoj imperialistinis karas jau išprovokuotas ir tame kare mato didžiausią progą aukso prisižerti, jeigu jiem tik pavyktų į karą įvelti Ameriką. Tai nėra tik svajonės, o tikras faktas. Niekad pirmiau kapitalistinėj spaudoj nesimatė tiek daug agitacijos už karą kaip dabar. Ištisa spauda peripldyta visokiais karo manevrais ir įvairių generolų atsišaukimais ir deklamacijomis. Aišku, jeigu Washingtono viršta nesėdėtų ant kariškų kiaušinių, tai ir juodosios viršos nekvaksėtų per spaudą ir radio už karą.

Mums nereikia daug istorijos lapų versti atgal, ką reiškia karas darbo liaudžiai ir karo provokatoriams. Tik pasižiūrėkime į buvusią Lenkiją. Lenkų tauta baisiausioj paniekoj, o liaudis neapsakomą vargą vargsta. Bet kaip su lenkų karo provokatoriais, kurie lenkų tautą įstūmė į karo nasrus? Tie karo ruošėjai išsigabeno septyniasdešimt penkis milionus dolerių turto ir šiandie baliavoja užsienyj. Tas pat pasikartojo ir Suomijoj. Karo ruošėjams nei plaukas nekrinta nuo galvos, bet ant suomių liaudies užkrauta vargo našta, kurią ji paliks gentkarčių gentkartėms.

Kas augščiau pasakyta, tas labai supuola su šios šalies politikų elgėsiais. Jeigu ištikro Washingtonui rūpėtų neįtraukti šią šalį į Europos imperialistinį karą, tai argi jis nepatvarkytų, kad Diesas vietoj tyrinėti Mass. valstijos komunistų distrikto sekretorių Frankfeldą ir Komunistų Lygos organizatorių O'Dea, ištirtų visus tuos, kurie planuoja įtraukti šią šalį į karą, kad nuleidus darbininkų kraują ir likusius paskandinus į amžiną vargą?

Jaunutis.

Great Neck, N. Y.

Žinios

Nors šiemet pavasaris labai lėtai ir vėlybai šliaužia, kas, žinoma, paliečia visus žmones, bet greatneckiečius ypatingai, nes Great Necko darbo žmonės lietuviai pragyvenimą darosi iš daržininkystės. Todėlgi gal labiau, negu kiti, laukia išauštančio pavasario, nes ši neatlaidžiai šalta žiema labai privargino nedirbančiuosius daržininkus.

Koks malonumas gimsta žemdirbio sieloje, kai pamato prošvaistes pavasario. Niekas to negalėtų apsakyti!

Pavasaris! Kaip maloniai jauku tarti tą žodį kiekvienam iš mūsų, kurie turi progos gyventi arčiau atgyjančios gamtos. Gamta, bundanti iš letarginio miego, sujudina visus. Augmenija dengiasi gražiai žaliu rūbu ir skleidžia įvairiaspalvius kvapsningus žiedus. Atbudus visa gyvija neapsakomai duzgia-džiugauja—gėrisi linksmuoju pavasariu.

Didmiesčio gyventojai taipgi skubiai plinta į laukus pasigėrėti aromatiniu pavasario oru. Greatnekiečių Pirmyn Choras labai stropiai darbuojasi, prisirengdamas savo pavasariniam parengimui; deda visas galimas pastangas, kad operetę "Nebaigta Kova" būtų suvaidinta kuogeriausiai. Yra laikoma po 3 pamokas savaitėje, atydžiai muštravojami visi artistai tinkamam savo rolių išpildymui. Didmiesčiuose gyvenanti lietuviai, mylinti pavasario gamtą ir smagius parengimus, kviečiami atsilankyti į Great Necką. Visi atsilankiusieji įgysite keleriopą pasitenkinimą. Parengimas įvyksta sekmadienį, 28 d. balandžio, Kasmočių svetainėje, 91 Steamboat Rd., 6 val. po pietų. Įžanga tiktai 50c.

— — —

Draugų Apalionijos ir Povilo Bėčių 25 metų vedybinio gyvenimo atžymėjimui įvyko suprizo pokilėlis, kurį surengė jų giminės, brolis Ignas ir brolienė Ona su savo draugais newjersiečiais, atsiveždami visokį prisirengimą, kas reikalinga puotai. H. Burkė, gėlių augintojas, gausiai papuošė stalus gražių gėlių buketais. Jis pats buvo ir piršlys. Svočia buvo Vanagienė. Draugai Bėčiai tikrai buvo užklupti netikėtai, nelauktai, jautėsi pritrenkti tokiu netikėtumu, ypatingai Apalionija, kuri neatėjo į save nei per visą vakarą. Buvo dovanų nuo žalių šeimos, hilsaidiečių ir kitų rengėjų. Kasmočiaus dovana — du buteliai šampano. Kiti greatneckiečiai nesuspėjo nei kuo prisidėti, nes tik tą dieną sužinojo ir tai tik keli. Galiu pilnai išreikšti daugelio greatneckiečių, artimų Bėčių draugų, didelį nepasitenkinimą tokiu newjersiečių pasielgimu. Draugų Bėčių pasiaukojimas darbininkiškam judėjimui ir nenuilstantis darbavimasis organizacijose užsitarnavo platesnio pagerbimo, negu šis menkas būrelis reprezentavo. Už tokį saumylišką pasielgimą nekurie ir iš rengėjų prisipažino prie kaltės.

Todėlgi sudėjus visą eilę kitokių vestuvinių "prasikaltimų," prisilaikant kauninio vestuvių papročio, didžiuma dalyvių nutarė piršlį "pakarti." Bet pirm negu bausmė buvo įvykdinta, sumanioji svočia išgelbėjo piršlį, pavaišindama skanių gėrimų "įtužusius" baudėjus.

Pokilis ėjo gana jaukioje nuotaikoje. Visi skirstėsi namo patenkinti vakaru.

Dalyvis.

Kas Vilnių Atidavė?

Kada prisieina kalbėt apie atgavimą Vilniaus klerikalam arba tautininkam, tai jie štai kaip posmuoja:

Vieni sako, girdi, Vilnių atidavė Lietuvai bolševikai. Kiti sako, jog Hitleris. Bet man atrodo, jog tai pačių lietuvių pasirįžimas privertė atiduot Vilnių Lietuvai.

Taip nukalbėjo Pittstone Šimutis, SLRK prezidentas.

Taip jie kalba ir kitose vietose. Nenorėdami atiduot kreditą už sugrąžinimą Vilniaus Sovietam, jie vely pasistato save tokiais nežinėliais prieš publiką.

Tai kodėl lietuviai savo pasirįžimu neatsiėmė Vilniaus iš lenkų per 20 metų? Arba kodėl atidavė Klaipėdą vokiečiams? Kodėl neatsiima Suvalkų su apylinke?

Ar pasirįžimo neturi, kaip ten yra, ponas Šimuti?

A. Grožiškis.

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3842

Mateušas Simonavičius
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vyrai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties Tel. Evergreen 4-9508

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į JŪSŲ SENĄ AR NAUJĄ ŠILDYTUVĄ
(Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
485 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

LICENSES
BEER, WINES & LIQUORS
WHOLESALE & RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. RL 7181 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 52 Meserole St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
TWENTIETH CENTURY TAVERN, INC.
52 Meserole St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2085 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 765 Washington Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
GEORGE RANDALL
Museum Bar & Restaurant
765 Washington Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 12020 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1201 Foster Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
JACK ALTSHULER
1201 Foster Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 6482 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 3138 Fulton St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
NORWOOD PALACE REST. INC.
3138 Fulton St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1871 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2837—39 Fulton St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
NIEL RODDEN & CHARLES FRATELLO
2837—39 Fulton St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 5661 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 917 DeKalb Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
PAUL KATZ
917 DeKalb Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1609 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 426 Prospect Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
FRANCIS M. DEVANEY
426 Prospect Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 12239 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control at 192A Norman Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
JOHN KRISTOF
192A Norman Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 7297 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 193 Meserole Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
THOMAS MAGDA
193 Meserole Ave. Brooklyn, N. Y.

Garsinkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje".

Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158
LeVANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKERS
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

BAR ir GRILL
Lietuvių Restaurantas
Wines Liquors
Gaminam valgius iš turimo Amerikos išdirbimo ir importuotų degtinių, visokių vynų ir gero alaus.
JOSEPH ZEIDAT
Savininkas
411 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

Office Phone EVergreen 8-1090
Inside Phone EVergreen 4-6485
FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y

OPEN DAY AND NIGHT
Managed by
RHEA TEITELBAUM
Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.
Admission 50c, day & night, Saturday night 75c.
SPECIAL RATES PER WEEK
LADIES' DAYS
Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents
GENTS' DAYS
Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

VARPO KEPTUVĖ
36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato.
Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

SPECIALIAI PAVASARIUI
Mokyklos baigimo žiedai $3.00 ir aukštyn
Rieštiniai laikrodėliai $2.00 ir aukštyn
Rožančiai $1.00 ir aukštyn

nuo $1.50 augštyn
Daimontai Melsvi-balti ir perfekto

Visi Laikrodžiai Garantuoti

Maži Rankpinigiai palaikys jums bile daiktą.

Fontaninių plunksnų ir paišelių setai.
Žemos kainos ir garantuoti.
Priminkite šį skelbimą ir gausite nuolaidą
ROBERT LIPTON
JEWELER
701 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Bet. Graham & Manhattan Aves.
Įsteigta 1892 Tel. Stagg 2-2173

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Darbo Partijos Konvencija

Pereitą šeštadienį susirinko visos valstijos darbiečių naujai išrinktas komitetas savo konvencijai, Broadway Teatre, 1681 Broadway, N. Y.

Šiuos žodžius rašant, konvencijos pasekmės tebebuvo nežinomos. Tik žinia, kad ji prasidėjo gana karštoj atmosferoj.

Progresyviai, su Morris Watsonu priešakyje, sako, kad pereituose rinkimuose jie laimėję didžiumą, turį apie 50 atstovų daugiau už anuos.

Senagvardiečiai, su Alex Rose prešakyje, sako, kad balsuojant "proksėmis" jie sužinoję gavę 150 atstovų didžiumą. Viso valstijiniame komitete yra 750 atstovų.

Progresyviai pasirūpino iš anksto, kad anie negalėtų "pripakuoti" konvenciją šiaudiniais atstovais, kreipėsi pas teisėją, kuris pravedė bylą ir pridabojo rinkimus. Teisėjas Isidor Wasservogel patvarkęs, kad visi "proksiniai" balsai konvencijoj būtų atskirti. Tuo vaduojantis būtų galima ateityje pravest legaliai žingsniai, jei Rose-Antonini grupė būt pribrukus konvenciją šiaudiniais atstovais ir pravestų nedemokratiškai ir neteisingai. Jie, (senagvardiečiai) kaipo buvus valdyba, pradeda ir faktinai praveda konvencijos tvarką.

N. D.

MIRĖ

Vincentina Nuobarienė, žmona Antano Nuobaros, gerai žinomo Brooklyno biznieriaus, kuris užlaiko mėsinyčią ant Grand St., mirė balandžio 11 d., Wyckoff Heights ligoninėj. Kūnas pašarvotas namuose, 1823 Cornelia St. Laidotuvės įvyks balandžio 15 d., iš Karalienės Angelų bažnyčios, Šv. Jono kapinėse.

Laidotuvių pareigom rūpinasi graborius Matthew P. Ballas-Bieliauskas.

Tarnavimas Ponui Tarno Nepadaro Ponu

Išnaudotojų bandymo darbo žmones padalint pasekmėj mes tankiai matom, kad ir tarp tarnų yra pasidalinimas: tarnaujanti stambesniam ponui ar valdininkui jaučiasi esą didesni už tarnaujančius vidutiniam susiedijos pirkliui ar šapos savininkui.

Balandžio 8-tą mirė Brooklyno Cumberland ligoninėj Adolfas Kennecke, buvęs prezidento Hardingo butleris. Mirė nepalikęs nei cento, apie 8 metus išbuvęs ant pašalpos. Mrs. Louise Kennecke, 594 17th St., sužinojus, kad pašalpos įstaiga neskiria pinigų laidotuvėms, ašarodama bėdavojo: "Kad bent kas turėtų ir dovanotų atliekamą duobę kapinėse!"

Pasirodo, darbo žmogus, nežiūrint kam tarnaująs, nėra užtikrintas, kaip jis baigs savo dienas, tad tarp darbo žmonių nėra geresnių ar blogesnių klasių, yra tik viena, su vienodais reikalais, kuriais visi turėtų bendrai susitarti ir veikti.

Beje, buvęs prezidento tarnas nukentėjęs dar ir dėlto, kad buvęs ateivis, ir, pagaliau, net po mirties apsunkino jį darbo žmonių padalinimas į skirtingus lagerius. Mrs. Kennecke pasakojo:

"Mano vyras prarado darbą dėlto, **kad jis buvo Vokietijoj gimęs**, o jo samdytojui nepatiko tas kvailys Hitleris. Mes esame amerikonai. Mano vyras nemylėjo nei kaizerio.

"Aš norėjau, kad kas nors išgelbėtų mano vyrą nuo laidojimo biedniokų-apleistųjų kapuose. Atsirado draugas, kuris būt davęs kapą, bet iškilo bėda. *Jis buvo katalikų kapinėse*, o mes esame liuteronai."

Deimantų dieną, birželio 17-tą, Pas. Parodoj būsiąs išstatytas vienas iš dviejų garsiųjų deimantų — Jonkers, vertės $1,000,000, ar neseniai rastasis Vargas akmuo.

WPA Meno Programos Balandžio 15-tą

Brooklyne — 8:30 vakaro, Prospect Parko piknikų vietoj.

Queens — 2 v. po pietų, So. Jamaica Houses.

Manhattan — 6:30 vak., Washington Square; 8 vak., 283 Rivington St.; 8:30 vak., 1511 Fulton Ave., Bronx.

Mūsų Pavasarinis Balius Jau Čia

"Laisvės" pavasarinis pažmonys įvyks jau šį sekmadienį, balandžio 21-mą. Tai bus ne vien brooklyniečių iškilmė, bet, kaip ir visuomet, į ją suvažiuos daug "Laisvės" skaitytojų ir rėmėjų iš apylinkės ir iš tolimų kolonijų. Dienraštis "Laisvė" tarnauja liaudžiai, liaudis "Laisvei": tas ir išaiškina žmonių skaitlingą lankymąsi į "Laisvės" pramogas. Pelnas eis išmokesčiams naujos intertype mašinos.

Vieta daugeliui jau žinoma —Central Palace salėje, kur buvo pastarasis "Laisvės" bazaras, 16-18 Manhattan Ave., tik už kelių blokų nuo "Laisvės." Privažiuojama BMT Jamaica linija iki Lorimer arba iki Flushing stočių. Taipgi privažiuojama daugiu gatvekarių.

Nuo 1 iki 5 po pietų bus vaikų balius ir tuo laiku vaikam ir tėvam įžanga nemokama. Nuo 5 v. po pietų įžanga 35c. Šokiai prasidės nuo 5, griežiant G. Kazakevičiaus 6-šių kavalkų orkestrai.

Svečiai ant vietos galės pasivaišinti skaniais valgiais ir gėrimais.

Atvežė Aukso

Pereitą ketvirtadienį italų laivas Rex atvežė $13,860,000 vertės aukso iš Holandijos, Šveicarijos ir Italijos.

Dariaus-Girėno Paminklui Gautos Aukos

Fondo komiteto iždininkas p. J. Spurga prisiuntė penktą paskelbimą gautų aukų iki balandžio 8 d., 1940.

Nuo P. Atkočaičio ir W. Goldberg drabužių siuvimo kompanijos 456-474 Johnson Avenue, Brooklyn, New York —$25 ir taip pat nuo P. Atkočaičio ir W. Goldberg kompanijos dirbtuvės darbininkai per čermaną J. E. Gužą, suaukojo $10, ir laiške mini: "Šiuomi prisiunčiame blanką no. 306-tą, su aukomis Dariaus-Girėno Paminklo Fondui."

Nuo Tauras Kliubo, per Walter A. Meškunas, 132 W. Market Street, Scranton, Pennsylvania, $5 ir laiškas skamba sekamai: "Paskutiniam Taurų Kliubo susirinkime p. Petras Pėstinikas pridavė blankas rinkimui aukų Dariaus-Girėno Paminklo Fondui. Apkalbėjus svarbą tokio kultūringo darbo, Taurų Kliubas nutarė paaukoti Paminklo Fondui."

Tai labai malonu. Čia paskelbtos aukos liūdija, kad Dariaus-Girėno Paminklo Fondas žengia pirmyn, gaudamas gražią paramą nuo vietinių ir tolimesnių kolonijų. Nes pastatymas paminklo yra visų lietuvių reikalas.

Komitetas reiškia nuoširdų ačiu už aukas aukotojams, rinkėjams, draugijoms ir jų komitetams.

Ir prašome ant toliau pasidarbuoti Paminklo Fondui. Už surinktas aukas visuomet teikitės išrašyti čekį ar "Money Orderį" vardu DARIUS-GIRĖNAS MONUMENT FUND, ir adresuokite iždininkui: Mr. John Spurga, Port Jefferson Station, Long Island, New York. Už pasiustas aukas aplaikysite kvita nuo iždininko, ir, be to, visos aukos skelbiamos spaudoje ir progai esant per radijo. Iždininkas yra po užstatu ir atsakomingas, o pinigai dedami bankan, kame vedama sąskaita iždininko, dviejų iždo globėjų ir finansų sekretoriaus.

Taipgi pranešame, kad yra rengiamos prakalbos Dariaus-Girėno paminklo tikslui. Kalbės vietiniu laikraščių redaktoriai, būtent: "Vienybės" J. Valaitis, "Naujosios Gadynės" J. Stilsonas; "Laisvės" — R. Mizara, taipgi nuo "Tėvynės" redakcijos, ir Fondo iždininkas J. Spurga: adv. Steponas Briedis, ir kiti. Prakalbos įvyks balandžio (April) 19 d., penktadieni, 7:30 val. vakare, Lietuvių Piliečių Kliube, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Dainų programą pildys operetės Choras, vad. Violetai Tamkiutei.

Visus nuoširdžiai kviečiame atsilankyti.

Dariaus-Girėno Paminklo Fondo komiteto vardu:

Adv. Steponas Briedis, Jr.
Finansų Sekretorius.

Mirtis Lenktyniavo su Gyvybe

Mirtis užpereitą savaitę, pasibaigusią su balandžio 6-ta, pasišienavus — per savaitę Brooklyne mirė 591 asmuo. Tai mirtingiausia savaitė šiais metais. Bet gyvybė mirtį pralenkė — per savaitę gimė 933, taipgi daugiausia šiais metais ir 139-niais daugiau pirmesnės savaitės. Pereitu metų tą pat savaitę gimė 770.

Numažėjo susirgimai plaučių uždegimais, škarlatina, difterija, kokliušu.

Auto nelaimėse žuvo 4, viso šiais metais 68.

Reikalavo "Liaudies Džiūrės"

Edward Kuntz, angliško darbininkų dienraščio "Daily Workerio" vyriausio redaktoriaus Clarence Hathaway patarėjas, iškėlė aikštėn, kad kandidatų sąraše į "džiūrę," kuri teis Hathaway, randasi 707 prokuroro Dewey kaimynai. Sąrašas yra iš taip vadinamos aukštesnės visuomenės arba kaip angliškai vadinama "blue ribbon."

Kuntz reikalavo "liaudies džiūrės," tai yra, džiūrės iš paprastų iš eilės piliečių, sakydamas, kad "reikėtų ir Hathaway kaimynų įleist džiūrėn."

Dabartinės džiūrės kandidatų sąrašas susideda iš 75-to Assembly Distrikto gyventojų, kur gyvena ir patsai Dewey. Jo namų adresas yra 1148 5th Ave., N. Y. Distriktan jeina rytinis ir pietinis Central Parko pakraščiai, kur daugis turtingiausių žmonių gyvena veik karališkose rezidencijose ir brangiuose viešbučių kambariuose bei apartmentuose. Dėlto Hathaway gynėjai, E. Kuntz ir Osmond K. Fraenkel, ir reikalavo "liaudies džiūrės," o ne Dewey kaimynų. Visiem aišku, kam Dewey pasirinko tokį sąrašą.

T-as.

Tai Bent Pavasaris!

Newyorkiečiai balandžio 13-tos rytą pabudę pasijuto tarsi Kalėdų sulaukę: stogai baltuoja, o iš lovos nesinori nei kojos kelt, nes atsikėlus dantimis pradedi kalenti. Oro temperatūra balandžio 12-tos vakarą nupuolus nuo 56 iki 28 laipsnių ir storokas klodas ledo bei sniego užtiesęs šaligatvius. Vidutinė tai dienai oro temperatūra yra 48 laipsniai, o žinomas šalčiausis oras, 22 laipsniai, buvęs 1874 metais.

PARDAVIMAI

Parsiduoda fornišiuotų kambarių biznis, 10 išfornišiuotų kambarių. Visi išrandavoti. Taipgi parduodame automobilių Pointiac 1936 m., 5 pasažierių, gerose sąlygose, kaina visai žema. Einu į kitą biznį, tai viską greit turiu parduot. 105 Reid Ave., Brooklyn, N. Y. (90-95)

LDS VEIKĖJŲ ATYDAI

Antradienį, balandžio 16 d., įvyks LDS Penkto Seimo Priruošimui ir Priėmimui Komiteto posėdis, 7:30 v. vakaro, 419 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Kuopų atstovai būtinai dalyvaukite, nes turėsime daug ko pasitarti prieš seiminiais reikalais ir išklausyti veikiančių komisijų raportų. Kviečiame ir tas kuopas, kurių atstovai dar nedalyvavo. — J. E. Gužas, sekr. (89-91)

FOTOGRAFAS

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave., tuvių, kitokių grupių ir pavienių stočių BMT Line
Tel.: Glenmore 5-6191

ESTATE OF
BARRY P. SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
VESTIE E. DAVIS
Licensed Mgr.
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto
Tel. Virginia 7-4499

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: Humboldt 2-7964
530 SUMMER AVENUE
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. DEGUTIS, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
Brooklyn, N. Y.
Geral Patyrę Barberiai

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

Telephone: EVergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir pasivažinėjimam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

DIDŽIAUSIAS PIRKINYS KOKĮ JŪS ESATE MATĘ IŠ DIDŽIŲJŲ 8 KUBIŠKŲ PĖDŲ
GENERAL ELECTRIC

Didelė 8 ku. pėd. patalpa. Model LB8-40 Matykite G-E. Tai Pirkinys!

Šeimoms iš keturių ar daugiau reikia DIDELIO Šaldytuvo—ir štai yra grožybė už nužemintą kainą! Visi patogumai, Taupumas ir Patvarumas Didelio General Electric! Virš 16 ket. pėd. Vieta Lentynom. Virš 8 ku. pėd. padėliui vietos. Iš karto daro 10 svarų ledo—100 Didokų Plytelių Sykiu. **Sutaupo daugiau pinigų laikant didelį 8!** Jūs galite sutaupyti likusį maistą, pirkite valgį po daugiau už žemesnę kainą, prisišaldykite daugiau ledo—ir nepritrūkite vietos savo šaldytuve su nuostoliais iš priežasties per greito "mainymo."

VISOS DĖŽUTĖS PLIENINĖS. NERŪDĖJANČIO PLIENO stiprus šaldytuvas. Šaltumo rodyklė. Viduje šviesa. Daržovėm klėtka. 7 kavalkų spalvotos lėkštės. Įbudavotas plieninis G-E Taupymo prietaisas.

SEE G-E THAT'S THE BUY!

NEPAPRASTA NUOLAIDA KAINOJE!
Jūs dabar galite pirkti G-E Model LB6B 6.2 ku. pėd. dydžio, 1940 model už
$114.75

CHARLES D'ORAZIO & SON
LICENSED DEALER OF
REX COLE, INC.
664 Grand Street Brooklyn, N. Y.
EVergreen 4-8734

LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ

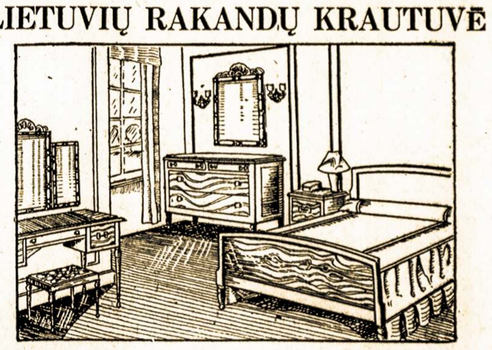

Parduodame įvairius rakandus labai nužemintomis kainomis. Pasirinkimas didelis.
Bedroom Sets, Parlor Sets, Studio Couches, Kitchen Sets, Dinette Sets, Matrasai ir Springsai
GRAND CHAIR CORPORATION
LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBĖJAI
ANT. PETRAITIS, Biznio Vedėjas
409 ir 436 Grand St. Tel. EV. 7-8451 Brooklyn, N. Y.

Dienraščio Laisvės BALIUS

Išmokėjimui Naujosios Intertype Mašinos

Įvyks Balandžio 21 April

CENTRAL PALACE SALĖJE
16-18 Manhattan Ave. Brooklyn, N. Y.

George Kazakevičiaus 6 Kavalkų Orkestra

VAIKŲ BALIUS
Nuo 1 val. iki 5
Vaikam ir tėvam įžanga veltui
Nuo 5 val. po pietų
Įžanga 35c

Muzika nuo 5-tos val. po pietų
Bus ant vietos gaminama valgiai ir aptarnaujama gėrimais

Kviečiame visą Didžiojo New Yorko lietuvių visuomenę dalyvauti šiame dienraščio "Laisvės" baliuje, kur bendrai pasilinksminsime ir padėsime savo dienraščiui išmokėti raidėms rinkti mašiną.

Baliaus Rengimo Komisija.